

VÝROČNÁ SPRÁVA O ČINNOSTI SOCIÁLNEJ POISŤOVNE ZA ROK 2020

Bratislava apríl 2021

Obsah

Úvod	2
1. Orgány Sociálnej poisťovne a hlavný kontrolór	
1.1. Dozorná rada	2
1.2. Generálny riaditeľ	3
1.3. Riaditelia pobočiek	3
1.4. Hlavný kontrolór	3
2. Riadiaca a organizačná činnosť	
2.1. Stratégia	4
2.2. Organizácia a riadenie ústredia	5
2.3. Organizácia a riadenie pobočiek	5
2.4. Kontrolná činnosť	5
2.5. Výkon dozoru štátu a kontrolné akcie Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky	6
2.6. Komunikácia s verejnosťou	6
2.7. Sťažnosti	8
2.8. Príjem a expedícia podaní	8
2.9. Ľudské zdroje	9
2.10. Zahraničné vzťahy	11
3. Dôchodkové poistenie	
3.1. Rozhodovanie o nároku na dôchodkovú dávku a jej výplatu	13
3.2. Hromadné úpravy dávok dôchodkového poistenia	14
3.3. Opravné prostriedky v dôchodkovom poistení	15
3.4. Starobné dôchodkové sporenie (II. pilier)	16
4. Nemocenské poistenie, úrazové poistenie, poistenie v nezamestnanosti a garančné poistenie	
4.1. Nemocenské poistenie	16
4.2. Úrazové poistenie	17
4.3. Poistenie v nezamestnanosti a garančné poistenie	18

5. Lekárska posudková činnosť pri výkone sociálneho poistenia

- 5.1. Lekárska posudková činnosť posudkových lekárov vykonávajúcich lekársku posudkovú činnosť pobočiek Sociálnej poisťovne – I. stupeň 19
- 5.2. Lekárska posudková činnosť posudkových lekárov vykonávajúcich lekársku posudkovú činnosť ústredia Sociálnej poisťovne – II. stupeň 20

6. Právna služba a legislatíva

- 6.1. Právna služba 21
- 6.2. Legislatíva 21

7. Ekonomika a správa fondov

- 7.1. Rozpočet a jeho plnenie 22
- 7.2. Správny fond 23
- 7.3. Výber poistného 24
- 7.4. Správa a vymáhanie pohľadávok 25

8. Prevádzkovo-technická činnosť

- 8.1. Investičný rozvoj a prevádzka 26
- 8.2. Bezpečnosť 27
- 8.3. Verejné obstarávanie 27

9. Informačný systém

- 9.1. Technické náležitosti 28
- 9.2. Zmeny programového vybavenia 28
- 9.3. Elektronická výmena dát o sociálnom zabezpečení (EESSI) 32

- Záver** 33

Úvod

Sociálna poisťovňa v roku 2020 vykonávala podľa zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) dôchodkové poistenie, nemocenské poistenie, úrazové poistenie, garančné poistenie a poistenie v nezamestnanosti a podľa zákona č. 43/2004 Z. z. o starobnom dôchodkovom sporení a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o starobnom dôchodkovom sporení“) činnosti spojené s výkonom starobného dôchodkového sporenia. Pri výkone sociálneho poistenia plnila Sociálna poisťovňa funkciu prístupového bodu a styčného orgánu, ktorý zabezpečuje komunikáciu medzi príslušnými inštitúciami a príjemcami dávok a medzi inštitúciami členských štátov Európskej únie.

1. Orgány Sociálnej poisťovne a hlavný kontrolór

Orgány Sociálnej poisťovne sú podľa § 121 zákona o sociálnom poistení generálny riaditeľ, dozorná rada a riaditeľ pobočky. Podľa § 245a zákona o sociálnom poistení kontrolu hospodárnosti a efektívnosti nakladania s majetkom Sociálnej poisťovne vykonáva hlavný kontrolór.

Dozorná rada

1.1.

Dozorná rada ako dozorný orgán a kontrolný orgán Sociálnej poisťovne vykonávala v roku 2020 svoje právomoci ustanovené v § 123 ods. 2 zákona o sociálnom poistení. V súlade s § 123 ods. 3 zákona o sociálnom poistení predsedom dozornej rady bol minister práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky a ďalších 10 členov dozornej rady tvorili traja zástupcovia navrhnutí reprezentatívnymi združeniami odborových zväzov, traja zástupcovia navrhnutí reprezentatívnymi združeniami zamestnávateľov, jeden zástupca Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky a dvaja zástupcovia Ministerstva financií Slovenskej republiky navrhnutí vládou Slovenskej republiky a jeden zástupca navrhnutý záujmovými združeniami občanov reprezentujúcich poberateľov dôchodkových dávok, zvolení Národnou radou Slovenskej republiky. V roku 2020 bolo zloženie dozornej rady nasledovné:

predseda

- **Ján RICHTER**, do 20. marca 2020, minister práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky,
- **Milan KRAJNIAK**, od 21. marca 2020, minister práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky,

členovia

za vládu Slovenskej republiky

- **Eduard HAGARA**, Inštitút finančnej politiky
- **Jana POLAKOVIČOVÁ KOLESÁROVÁ**, do 12. mája 2020, Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky,
- **Boris AŽALTOVIČ**, od 13. mája 2020, Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky,
- **Ján MIKULÍK**, do 9. septembra 2020, Ministerstvo financií Slovenskej republiky,

- **Marcel KLIMEK**, od 17. septembra 2020, Ministerstvo financií Slovenskej republiky, za reprezentatívne združenia zamestnávateľov
 - **Pavol BRNKA**, do 31. decembra 2019, Zväz sklárskeho priemyslu Slovenskej republiky,
 - **Daniel ŠIRHAL**, od 1. januára 2020, Asociácia zamestnávateľských zväzov a združení Slovenskej republiky,
 - **Ľudovít PAUS**, Združenie podnikateľov Slovenska,
 - **Oto NEVICKÝ**, do 31. januára 2020, Asociácia zamestnávateľských zväzov a združení Slovenskej republiky,
 - **Miriam FILOVÁ**, od 9. júla 2020, Asociácia zamestnávateľských zväzov a združení Slovenskej republiky,
- za reprezentatívne združenia odborových zväzov
- **Magdaléna MELLENOVÁ**, Odborový zväz potravinárov Slovenskej republiky,
 - **Mária SVOREŇOVÁ**, Konfederácia odborových zväzov Slovenskej republiky,
 - **Martin MIKLUŠ**, Odborový zväz pracovníkov školstva a vedy na Slovensku,
- za záujmové združenia občanov reprezentujúcich poberateľov dôchodkových dávok
- **Ján LIPIANSKY**, Jednota dôchodcov na Slovensku.

Podpredsedami dozornej rady boli v roku 2020 Magdaléna Mellenová za reprezentatívne združenia odborových zväzov a od 21. apríla 2020 Ľudovít Paus za reprezentatívne združenia zamestnávateľov. Predseda dozornej rady v súlade so zákonom o sociálnom poistení a rokovacím poriadkom dozornej rady v roku 2020 zvolal 7 riadnych zasadnutí, na ktorých bolo prijatých celkovo 84 uznesení.

Generálny riaditeľ

1.2.

Pôsobnosť a právomoci generálneho riaditeľa ustanovuje § 122 zákona o sociálnom poistení a štatút Sociálnej poisťovne. Generálneho riaditeľa vymenúva a odvoláva vláda Slovenskej republiky a jej zodpovedá za porušenie povinností uložených zákonom o sociálnom poistení. Funkciu generálneho riaditeľa do 9. septembra 2020 vykonával Ľubomír Vážny a s účinnosťou od 10. septembra 2020 na základe vymenovania vládou Slovenskej republiky Juraj Káčer. Generálny riaditeľ je štatutárnym orgánom Sociálnej poisťovne, ktorý zodpovedá za plnenie úloh vyplývajúcich Sociálnej poisťovni zo zákona o sociálnom poistení, z osobitných predpisov a zo strategických zámerov činnosti Sociálnej poisťovne.

Riaditelia pobočiek

1.3.

Riaditeľ pobočky za svoju činnosť zodpovedá generálnemu riaditeľovi. Pôsobnosť a právomoci riaditeľa pobočky ustanovuje § 127 zákona o sociálnom poistení, štatút Sociálnej poisťovne a kompetenčný poriadok Sociálnej poisťovne. Personálne obsadenie funkcií riaditeľov pobočiek v roku 2020 je uvedené v prílohe č. 1.

Hlavný kontrolór

1.4.

Podľa § 245a zákona o sociálnom poistení hlavný kontrolór vykonáva kontrolu hospodárnosti a efektívnosti nakladania s vlastným majetkom Sociálnej poisťovne (vnútorná kontrola) a podľa zákona č. 357/2015 Z. z. o finančnej

kontrole a audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o finančnej kontrole a audite“) vykonáva kontrolu hospodárenia a správnosti finančných operácií.

Podľa § 245b zákona o sociálnom poistení hlavného kontrolóra volí a odvoláva dozorná rada. Funkciu hlavného kontrolóra vykonával do decembra 2020 František Orolín. Dňa 8. decembra 2020 bol dozornou radou za hlavného kontrolóra Sociálnej poisťovne zvolený Martin Brilla s účinnosťou od 20. decembra 2020.

Zamestnanci útvaru hlavného kontrolóra v roku 2020 vykonali v súlade s § 9 ods. 3 zákona o finančnej kontrole a audite a v súlade so schváleným plánom kontrolnej činnosti dozornou radou na rok 2020 celkom 16 finančných kontrol na mieste. Útvar hlavného kontrolóra overoval plnenie rozpočtu správneho fondu vybraných finančných operácií správneho fondu a kontroloval hospodárenie s vlastným majetkom. V overovaných oblastiach neboli zistené závažné nedostatky.

2. Riadiaca a organizačná činnosť

Stratégia

2.1.

Sociálna poisťovňa v roku 2020 plnila Strategické zámery činnosti Sociálnej poisťovne na roky 2017 – 2022, ktoré boli schválené vládou Slovenskej republiky dňa 25. januára 2017 a Národnou radou Slovenskej republiky dňa 28. marca 2017, pričom sa zamerala na tri strategické oblasti, ktorými sú zvyšovanie kvality zákonom zverených činností, optimalizácia procesov a efektívne hospodárenie. Správa o plnení strategických zámerov činnosti Sociálnej poisťovne v roku 2020 sa predkladá ako osobitný materiál podľa § 122 ods. 4 písm. c) štvrtého bodu zákona o sociálnom poistení na rokovanie dozornej rady a následne vlády Slovenskej republiky.

Sociálna poisťovňa plnila v roku 2020 svoje strategické ciele osobitne v rámci projektového riadenia. V rámci Operačného programu Integrovaná infraštruktúra, prioritná os 7, má Sociálna poisťovňa od 20. júla 2017 schválený Reformný zámer Sociálnej poisťovne „Efektívne služby Sociálnej poisťovne v oblasti sociálneho poistenia“. V rámci reformného zámeru má Sociálna poisťovňa podpísané Zmluvy o nenávratný finančný príspevok k národným projektom „Efektívny manažment údajov v prostredí Sociálnej poisťovne“ (MUSP) a „Modernizácia dávkových agend Sociálnej poisťovne“ (MODA) a s účinnosťou od 24. decembra 2020 aj na dopytovo orientovaný projekt „Zavedenie pro-klientsky orientovaných procesov a služieb pre podporu klientov Sociálnej poisťovne“ (EZK). V roku 2020 Sociálna poisťovňa v rámci projektu „e-Government“ pokračovala v realizácii povinností odosielať výstupné dokumenty aj v elektronickej podobe podľa štandardov pre informačné systémy verejnej správy, realizácii a príprave e-formulárov pre jednotlivé oblasti sociálneho poistenia a príprave integrácie prijímania elektronických podaní prostredníctvom elektronických schránok v upravenom režime, nakoľko prioritou vzhľadom na mimoriadnu situáciu bolo zabezpečiť pandemické formuláre „Žiadosť o ošetrovné/OČR“, „Čestné vyhlásenie k žiadosti o ošetrovné/OČR“ a „Žiadosť o nemocenské“. V súlade s novelou k zákonu č. 177/2018 Z. z. o niektorých opatreniach na znižovanie administratívnej záťaže využívaním informačných systémov verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon proti byrokracii) Sociálna poisťovňa v roku 2020 rozšírila informácie poskytované prostredníctvom systému OverSi o časti týkajúce sa potvrdení o nemocenských dávkach a dôchodkových dávkach.

Organizácia a riadenie ústredia

2.2.

Podľa § 124 zákona o sociálnom poistení je ústredie organizačnou zložkou Sociálnej poisťovne. Ústredie riadi generálny riaditeľ. Sídлом ústredia je Bratislava. Personálne obsadenie organizačných útvarov ústredia v priamej riadiacej pôsobnosti generálneho riaditeľa v roku 2020 je uvedené v prílohe č. 2.

Na účely riadenia organizačných zložiek vydalo ústredie v roku 2020 spolu 60 vnútorných predpisov, z toho 24 príkazov generálneho riaditeľa a 36 metodických usmernení.

Predmetom porád vedenia, ktoré zvolal v roku 2020 generálny riaditeľ, bolo najmä plnenie aktuálnych úloh v oblasti sociálneho poistenia, výberu poistného, vymáhania pohľadávok, osobitne vývoja pohľadávok Sociálnej poisťovne voči zdravotníckym zariadeniam, ako aj plnenie strategických zámerov činnosti Sociálnej poisťovne, koncepcie rozvoja informačného systému, tiež optimalizácia procesov, hospodárenie Sociálnej poisťovne, verejné obstarávanie, správa nehnuteľného majetku, kontrolná činnosť, eliminácia zneužívania sociálneho systému, ochrana osobných údajov a kyberbezpečnosť.

Organizácia a riadenie pobočiek

2.3.

V roku 2020 mala Sociálna poisťovňa naďalej zriadených 36 pobočiek a v rámci ich územnej pôsobnosti 44 vysunutých pracovísk. Podľa § 127 ods. 3 zákona o sociálnom poistení riaditeľ pobočky koná v mene Sociálnej poisťovne vo všetkých veciach patriacich do pôsobnosti pobočky. Riaditeľ pobočky vydáva vnútorné predpisy, ktorými upravuje otázky vyplývajúce z jeho riadiacej pôsobnosti. V roku 2020 bolo v 36 pobočkách Sociálnej poisťovne vydaných celkom 121 príkazov riaditeľov pobočiek.

Ústredie operatívne usmerňovalo činnosť pobočiek na celoslovenských pracovných porádach, zvolaných generálnym riaditeľom a jednotlivými organizačnými útvarmi ústredia. V roku 2020 sa uskutočnilo 10 pracovných porád s vedúcimi zamestnancami pobočiek so zameraním najmä na jednotnú aplikáciu zákona o sociálnom poistení, správneho výkonu, zefektívňovanie elektronickej komunikácie a činností v oblasti hospodárenia, prevádzky, bezpečnosti, ako aj optimalizácie procesov a riadenia ľudských zdrojov.

Kontrolná činnosť

2.4.

Kontrolná činnosť v podmienkach Sociálnej poisťovne vychádzala z plánov kontrolnej činnosti na rok 2020 a bola vykonávaná v rámci vnútornej kontroly, finančnej kontroly na mieste a vonkajšej kontroly. Plány kontrolnej činnosti boli v priebehu roka upravované a niektoré kontroly neboli realizované z dôvodu pandemickej situácie, ktorá vyžadovala operatívne riešenie náporu žiadostí o nemocenské dávky, a z toho dôvodu bola na zasadnutí krízového štábu Sociálnej poisťovne dňa 17. marca 2020 prijatá úloha „Prerušiť výkon všetkých vonkajších aj vnútorných kontrol do odvolania a posilniť zamestnancami kontroly najviac zaťažené útvary“. Z dôvodu poskytovania výpomoci bola vonkajšia a vnútorná kontrolná činnosť v roku 2020 vykonaná v rozsahu cca 50 % bežnej činnosti. V rámci vnútornej kontroly bolo v roku 2020 vykonaných 58 kontrol, z toho 10 v ústredí a 48 v pobočkách. Kontroly boli zamerané na oblasť výberu poistného, vymáhania pohľadávok, lekárskej posudkovej činnosti a oblasť dávok sociálneho poistenia.

Podľa zákona o finančnej kontrole a audite vykonali zamestnanci Sociálnej poisťovne 70 finančných kontrol na mieste zameraných na finančné operácie pobočky. V prípade zistených nedostatkov Sociálna poisťovňa priebežne prijímala opatrenia na ich odstránenie.

V roku 2020 bolo Sociálnou poisťovňou vykonaných u zamestnávateľov 7 746 vonkajších kontrol. Správnosť odvodu poistného a plnenie oznamovacích povinností bola skontrolovaná za 142 814 zamestnancov. Počas výkonu vonkajších kontrol zamestnávatelia uhradili poistné v sume 2 689 697,38 eur, ktoré sa vzťahovalo ku kontrolovanému obdobiu. Po ukončení vonkajších kontrol bolo zamestnávateľom na základe výsledkov kontrol rozhodnutím predpísané dlžné poistné v celkovej sume 904 309,77 eur.

Výkon dozoru štátu a kontrolné akcie Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky

2.5.

V súlade s § 246 zákona o sociálnom poistení dozor štátu v roku 2020 v Sociálnej poisťovni vykonávalo Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky.

V roku 2020 pokračoval a bol uzatvorený dozor štátu, ktorý trval od 29. októbra 2019 do 28. februára 2020 v ústredí, zameraný hlavne na postup pri vybavovaní podaní fyzických osôb a právnických osôb, patriacich najmä do vecnej pôsobnosti odboru kontroly a sťažností Sociálnej poisťovne, ústredie. Dozornou skupinou bolo odporúčané prijať jedno opatrenie, ktoré Sociálna poisťovňa realizovala v auguste 2020.

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky začalo a uzatvorilo v roku 2020 dozor štátu s osobitným dôrazom na postup pri spracovaní a evidencii žiadostí o dávku v nezamestnanosti a pri posúdení nároku, výpočte a výplate dávky v nezamestnanosti v troch pobočkách, a to od 5. marca 2020 do 17. júla 2020 v pobočke Veľký Krtíš, od 9. marca 2020 do 30. septembra 2020 v pobočke Bardejov a od 3. septembra 2020 do 15. novembra 2020 v pobočke Dolný Kubín. Dozornou skupinou neboli v priebehu výkonu dozoru štátu uložené žiadne opatrenia, v správach z dozoru štátu uviedla odporúčania na zmenu metodiky a zákona, ktorými sa Sociálna poisťovňa ďalej zaoberá v rámci svojej pôsobnosti.

Od 25. novembra 2020 začalo Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky dozor štátu v pobočke Nitra, s osobitným dôrazom na postup organizačných zložiek Sociálnej poisťovne pri spisovaní žiadostí o invalidné dôchodky, ich dokumentáciu a podklady na rozhodnutie. Uvedený výkon dozoru štátu nebol do konca roka 2020 ukončený.

V roku 2020 pokračovala a bola uzatvorená aj kontrolná akcia, ktorú vykonával v Sociálnej poisťovni Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky s predmetom kontroly zameranej na systém výberu a správy odvodov sociálneho poistenia a starobného dôchodkového sporenia, v čase od 25. júna 2019 do 30. apríla 2020. Kontrolnou skupinou bolo predložených 16 zistení, vrátane pozitívnych, ku ktorým predložila päť odporúčaní. Sociálna poisťovňa prijala opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov 28. septembra 2020 a správu o ich plnení Najvyššiemu kontrolnému úradu Slovenskej republiky predložila v určenom termíne v marci 2021.

Komunikácia s verejnosťou

2.6.

V roku 2020 Sociálna poisťovňa publikovala alebo participovala celkom na 13 535 príspevkoch v tlači, v televíznych reportážach, v rozhlase a na webových stránkach rôznych médií. Z dôvodu pandemickej situácie v roku 2020 Sociálna poisťovňa pripravila len jednu tlačovú besedu, a to v spolupráci s Ústavom

pamäti národa a poslankyňou Národnej rady Slovenskej republiky Annou Andrejuvovou na tému „Veteránom protikomunistického odboja stúpne príplatok k dôchodku“. Na svojej webovej stránke však Sociálna poisťovňa v roku 2020 zverejnila 420 tlačových správ k problematike sociálneho poistenia a 88 tlačových správ týkajúcich sa činnosti pobočiek. Svoju webovú stránku www.socpoist.sk Sociálna poisťovňa aktívne využívala na usmerňovanie klientov a sprístupňovanie nových informácií a postupov pri riešení ich životných situácií počas pandémie, ale aj ostatných životných situácií. Obsah webovej stránky Sociálna poisťovňa pravidelne aktualizovala v nadväznosti na početné legislatívne zmeny v roku 2020, ako aj na aktuálne požiadavky verejnosti. Webová stránka Sociálnej poisťovne aj v roku 2020 slúžila tiež ako portál, pomocou ktorého klienti vstupujú do elektronických služieb Sociálnej poisťovne.

Sociálna poisťovňa pripravila viaceré informačné kampane servisného charakteru pre poistencov a verejnosť v nadväznosti na pandemickú situáciu a na zmeny v sociálnom poistení v roku 2020. Osobitne sa Sociálna poisťovňa zamerala na nové elektronické formuláre, na rezervačný systém a jeho úpravu v čase pandemickej situácie, kampaň pre zamestnávateľov k predkladaniu mesačných výkazov, aby sa nestali dlžníkmi, samostatne zárobkovo činné osoby (SZČO) a ich odvodovú povinnosť, ako aj na problematiku minimálneho dôchodku, oznámenia o výške dôchodku z cudziny, 13. dôchodok a zmeny očakávané v roku 2021.

Pre lepšie informovanie verejnosti Sociálna poisťovňa mala v roku 2020 k dispozícii 22 druhov informačných letákov a dve brožúry s informáciami pre dôchodcov a SZČO dostupných vo všetkých 36 pobočkách na Slovensku a v ústredí v Informačno-poradenskom centre v Bratislave.

Informačno-poradenské centrum Sociálnej poisťovne, ktoré pomáha praktickými radami občanom žijúcim a pracujúcim v Slovenskej republike, ale aj občanom zo zahraničia riešiť ich konkrétne problémy, odpovedalo na otázky klientov telefonicky, vrátane dvoch bezplatných liniek, elektronicky prostredníctvom formulára pre otázky na webovej stránke Sociálnej poisťovne a pri osobných návštevách. V roku 2020 Informačno-poradenské centrum Sociálnej poisťovne vybavilo radami a odporúčaním postupu v telefonickom kontakte 545 348 požiadaviek, elektronicky 89 697 a v osobnom kontakte 25 907, tzn. spolu vybavilo 660 952 požiadaviek klientov. V posledných rokoch Sociálna poisťovňa zaznamenáva výrazný nárast počtu žiadostí o informácie a asistenciu pri riešení konkrétnych životných situácií, ktoré od druhej vlny pandémie vybavuje v predĺžených úradných hodinách.

Sociálna poisťovňa v roku 2020 vybavovala aj žiadosti o poskytnutie súčinnosti orgánov verejnej moci, súdov a exekútorov. Týkali sa 58 579 fyzických a právnických osôb. Ďalšou kategóriou poskytovania informácií bolo poskytovanie prostredníctvom špecializovaného systému elektronického poskytovania údajov Sociálnej poisťovne súdnym exekútorom vo veci exekúcií. Uvedeným spôsobom Sociálna poisťovňa vybavila 1 294 802 elektronických podaní a 745 reklamácií, resp. doplnení.

Poistenci mali možnosť aj v roku 2020 využívať tzv. kiosky na elektronickú komunikáciu so Sociálnou poisťovňou a na prihlásenie sa do rezervačného systému, ktorý v roku 2020 využilo 33 588 občanov, a ktorý bol verejnosťou pozitívne hodnotený.

Projekt pripomínania aktuálnych nedoplatkov SZČO prostredníctvom posielania SMS správ a e-mailov pomáha Sociálnej poisťovne pri výbere poistného. V roku 2020 Sociálna poisťovňa rozoslala živnostníkom a ostatným SZČO spolu 135 350 správ (SMS správy a e-maily). Na základe týchto upozornení SZČO dodatočne uhradili meškajúce poistné vo výške 2,69 mil. eur.

Podobný projekt pokračoval aj vo vzťahu k zamestnávateľom, ktorým pomocou SMS správ a e-mailov Sociálna poisťovňa zasiela informácie o nezaplatenom poistnom za uplynulý mesiac. V roku 2020 bolo odoslaných 264 499 SMS správ a e-mailov. Príjem z takto zaplateného dlžného poistného bol 29,13 mil. eur, pričom uvedený postup bol aj v roku 2020 verejnosťou vnímaný ako ústretový krok zo strany Sociálnej poisťovne.

Sociálna poisťovňa odoslala v roku 2020 zamestnávateľom aj ďalších 134 801 správ (SMS správy a e-maily) o neodovzdaných mesačných výkazoch poistného a príspevkov za ich zamestnancov.

V roku 2020 Sociálna poisťovňa zároveň v snahe informovať odvádzateľov o prijatých oprávneniach v súvislosti s pandemickou situáciou, ako aj s prijatými legislatívnymi zmenami, pre klientov pripravila a zrealizovala aj ďalších 31 mimoriadnych informačných SMS správ/e-mailových kampaní.

V roku 2020 zamestnanci oddelenia individuálnych účtov vybavili 14 714 žiadostí o zaslanie informácie o stave individuálneho účtu poistenca a 14 224 žiadostí o zaslanie informácií o zmenách stavu individuálneho účtu poistenca za kalendárne roky 2004 až 2019. Pre poistencov žijúcich v cudzine vyhotovili 2 770 výpisov o dobách zamestnania evidovaných na účely dôchodkového poistenia. Na rôzne otázky klientov súvisiace s problematikou vedenia individuálnych účtov poistencov, a tiež otázky súvisiace s poskytovaním informácií o podmienkach nároku na dôchodok, bolo vypracovaných a zaslaných 4 577 vysvetľujúcich listov.

Sťažnosti

2.7.

V roku 2020 Sociálna poisťovňa prijala celkom 359 sťažností, z nich 302 ústredie a 57 pobočky. Predmetom sťažností bolo aj v roku 2020 najmä dodržanie zákonnej lehoty v oblasti dôchodkového poistenia, lekárska posudková činnosť, postup pri výbere poistného, ako aj postupy súvisiace s výplatou dávok nemocenského poistenia.

Sťažnosti Sociálna poisťovňa vybavila podľa zákona č. 9/2010 Z. z. o sťažnostiach v znení neskorších predpisov. O výsledku prešetrenia boli fyzické osoby a právnické osoby informované v zákonom stanovenej lehote. Vo vzťahu k rozsahu agendy vybavovanej Sociálnou poisťovňou počet prijatých sťažností podľa zákona o sťažnostiach predstavuje menej ako 0,01 % z celkového počtu konaní súvisiacich s predmetom sťažností.

Príjem a expedícia podaní

2.8.

Sociálnej poisťovni bolo v roku 2020 doručených 1 720 071 ks listových zásielok. Z toho ústrediu 903 812 ks listových zásielok a pobočkám 816 259 ks listových zásielok. Sociálna poisťovňa v roku 2020 vyexpedovala 5 560 771 ks listových zásielok prostredníctvom Slovenskej pošty, a. s. Na úhradu poštovného vynaložila 4 989 416,18 eur. Ústredie zabezpečilo expedíciu 2 870 015 ks listových zásielok. Pobočky Sociálnej poisťovne zabezpečili expedíciu 2 690 756 ks listových zásielok.

Do elektronickej schránky Sociálnej poisťovne na portáli www.slovensko.sk bolo v roku 2020 doručených 1 073 287 ks podaní, z toho ústrediu 636 911 podaní a pobočkám 436 376 podaní. Odoslaných bolo 644 236 elektronických podaní, z toho ústredie odoslalo do elektronických schránok 319 034 podaní a pobočky 325 202 podaní.

Ľudské zdroje

2.9.

Prioritou Sociálnej poisťovne v oblasti riadenia ľudských zdrojov v roku 2020 bolo udržanie podmienok pre stabilizáciu zamestnancov, predchádzanie ich fluktuácii a zabezpečenie požadovaného počtu odborných zamestnancov podľa organizačnej a profesijnej štruktúry a požiadaviek pandemickej situácie.

Vývoj zamestnanosti v roku 2020

Ukazovateľ	Evidenčný stav zamestnancov	Z toho ženy	muži	Počet zamestnancov v mimo evidenčnom stave
Plánovaný počet zamestnancov	5 458	x	x	x
Skutočnosť k 31. 12. 2020	5 422	4 697	725	324

Z uvedeného celkového evidenčného počtu 5 422 zamestnancov bolo 408 vedúcich zamestnancov, tzn. 7,52 %.

Ukazovateľ	Ústredie	Pobočky	Spolu
Pohyb zamestnancov			
uzatvorený pracovný pomer 2020	158	258	416
skončený pracovný pomer 2020	132	256	388

Z celkového počtu 416 novoprijatých zamestnancov bolo na základe personálno-psychologického posúdenia prijatých v ústredí 25 zamestnancov na sekciu dôchodkového poistenia na pozíciu dávkový referent (15 zamestnancov) základných oddelení a exekučný referent (10 zamestnancov).

Fluktuácia v roku 2020 pokračovala miernym znižovaním, v porovnaní s rokom 2019 bola znížená o 1,04 % (z 8,23 % v roku 2019 na 7,19 % v rok 2020).

Ukazovateľ	Stav k 31. 12. 2020	Stav k 31. 12. 2019
Vekový priemer zamestnancov v rokoch	47,8	47,6
Podiel mužov a žien	13,37 % / 86,63 %	12,9 % / 87,1 %
Vzdelanie - podiel zákl. až SŠ / VŠ	48,3 % / 51,49 %	49,3 % / 50,7 %

Vo vzdelanostnej štruktúre zamestnancov Sociálnej poisťovne došlo k miernemu zvýšeniu podielu zamestnancov s vysokoškolským vzdelaním, mierne stúpol počet mužov zamestnancov Sociálnej poisťovne a veková štruktúra aj v nadväznosti na prevažne dlhodobé zamestnanie v Sociálnej poisťovni:

Priemerná dĺžka zamestnania v Sociálnej poisťovni	Stav k 31. 12. 2020
do 5 rokov	1383
od 5 do 10 rokov	581
od 10 do 15 rokov	846
od 15 do 20 rokov	793

od 20 do 25 rokov	657
25 rokov a viac	1162
Spolu počet zamestnancov	5 422

Odmeňovanie zamestnancov bolo v roku 2020 vykonávané v súlade so mzdovým poriadkom Sociálnej poisťovne a so záväzkami dohodnutými v kolektívnej zmluve. V roku 2020 Sociálna poisťovňa percentuálne zvýšila mzdy všetkých zamestnancov o 10 %.

Pandemická situácia v roku 2020 mimoriadne ovplyvnila vyťaženosť zamestnancov Sociálnej poisťovne, pričom najväčší nárast bol v agende nemocenských dávok a dávok v nezamestnanosti. V porovnaní s rokom 2019 konkrétne pri nemocenských dávkach a pri dávke v nezamestnanosti nárast v počte vyplatených dávok predstavoval viac ako 50 %. V nadväznosti na zákon č. 233/2019 Z. z. o ukončení niektorých exekučných konaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov Sociálna poisťovňa mala enormný nárast vyťaženia aj na agende pohľadávok, kedy bolo v roku 2020 ukončených viac ako 230 tisíc starých exekučných konaní. Uvedený zvýšený nápor činnosti Sociálnej poisťovne zvládli jej zamestnanci napriek zvýšeným absenciám z dôvodu pandemickej situácie (viac ako 20 %) aj počas nadčasových hodín, a to v rozsahu viac ako 140 tisíc hodín (nárast viac ako 220 % oproti roku 2019). Sociálna poisťovňa vytvorila vzhľadom na vysokú vyťaženosť zamestnancov podmienky aj na výplatu mimoriadnych odmien v uvedených dávkových agendách.

Pandemická situácia v roku 2020 výrazne ovplyvnila tiež organizáciu vzdelávacích aktivít zamestnancov Sociálnej poisťovne, nakoľko zastavením prezenčnej formy vzdelávania nebolo možné zrealizovať všetky vzdelávacie aktivity zahrnuté v pláne vzdelávania na rok 2020. Vzdelávacích aktivít, zameraných na rozvoj interpersonálnych zručností zamestnancov v celkovom počte 53 v rozsahu 1365 osobohodín sa zúčastnilo 315 zamestnancov. Vzhľadom na mimoriadnu situáciu a enormnú záťaž zamestnancov vo všetkých oblastiach výkonu sociálneho poistenia, boli témy vzdelávacích aktivít prioritne zamerané aj na zvládanie stresu, syndróm vyhorenia, riešenie konfliktov a asertívnu komunikáciu (132 účastníkov/646 osobohodín). Formu individuálneho koučingu so zameraním na zvládanie záťažových situácií v telefonickom kontakte využilo 47 zamestnancov (93 osobohodín), z toho 39 zamestnancov Informačno-poradenského centra a 8 zamestnanci odboru pohľadávok. V rámci programu odbornej prípravy na získanie odbornej spôsobilosti v oblasti dôchodkového poistenia bolo z pôvodne 90 plánovaných vzdelávacích aktivít prezenčnou formou zrealizovaných celkom 64 vzdelávacích aktivít (2244 osobohodín, pri priemernej účasti 18,7 zamestnancov na 1/VA), pričom skúšku odbornej spôsobilosti na výkon práce dávkového referenta úspešne vykonalo 8 zamestnancov sekcie dôchodkového poistenia. Vzdelávacích aktivít, v celkovom počte 58, v rámci odbornej prípravy na získanie, udržiavanie a dopĺňanie vedomostí a znalostí v nadväznosti na ich uplatňovanie v praxi, ktoré boli zabezpečené externou formou, sa zúčastnilo 111 zamestnancov Sociálnej poisťovne (1188 osobohodín).

V rámci špecializačného vzdelávania odboru lekárskej posudkovej činnosti sa predatestačnej prípravy a diskusných sústreduj zúčastnilo 68 posudkových lekárov (1357,5 osobohodín) a 4 lekári odboru lekárskej posudkovej činnosti absolvovali atestačnú skúšku na výkon činnosti posudkového lekára. Všetky ostatné vzdelávacie aktivity (semináre, školiace miesta, kontrolné dni a konferencie) určené plánom aktivít ďalšieho špecializačného štúdia v špecializačnom odbore posudkové lekárstvo boli Slovenskou zdravotníckou univerzitou vzhľadom na aktuálny vývoj pandemickej situácie zrušené.

Za účelom zvýšenia odbornosti plnenia úloh v oblasti riadenia projektov pokračovalo vzdelávanie zamestnancov odboru koncepcií, integrácie a riadenia projektov so zameraním na získanie odborných zručností v rámci certifikačného programu pre projektového manažéra PRINCE2 (1 účastník/21 osobohodín). Online formou boli zrealizované IT kurzy so zameraním na procesné riadenie ITL, Training Course TOGAF® 9.1 Foundation - Level 1 a základy jazyka UML v nástroji Enterprise Architect absolvovalo 5 zamestnancov odboru koncepcií, integrácie a riadenia projektov (98 osobohodín).

Osobitosťou roka 2020 bolo vzdelávanie zamestnancov pobočiek v súvislosti s vysokým vyťažením zamestnancov agendy nemocenských dávok spôsobeným extrémnym nárastom počtu vyplácaných dávok, ako aj znížením personálnych stavov z dôvodu neprítomnosti v práci počas pandemickej situácie. Vzdelávanie pripravené internými zdrojmi v rámci projektu „Škola dávok“ prebehlo formou inštruktážneho vzdelávacieho video-manuálu, za účelom preškolenia čo najväčšieho počtu zamestnancov iných útvarov tak, aby Sociálna poisťovňa zabezpečila zastupiteľnosť a náhradu chýbajúcich zamestnancov, a tým včasnú výplatu osobitne nemocenských dávok klientom Sociálnej poisťovne.

Celkové náklady, ktoré Sociálna poisťovňa vynaložila na vzdelávacie aktivity pre svojich zamestnancov v roku 2020, boli vo výške 16 512,23 eur, čo predstavuje pri celkovom počte 248 zrealizovaných vzdelávacích aktivít (1 832 účastníkov) ročnú výšku nákladov na jedného zamestnanca 9,01 eur.

Sociálna poisťovňa aj v roku 2020 poskytovala svojim zamestnancov benefity v súlade s platnou kolektívnou zmluvou a pravidlami použitia sociálneho fondu. Celkovo na príspevky v oblasti benefitov pre zamestnancov bolo použitých 1 114 644,72 eur z vytvoreného sociálneho fondu, ktorý Sociálna poisťovňa tvorila zo zákonného prídeltu vo výške 1,5 % súhrnu hrubých miezd zúčtovaných zamestnancom v kalendárnom roku. Najvýznamnejšími položkami zo sociálneho fondu v roku 2020 bolo opätovne čerpanie príspevku na stravovanie, celkom za Sociálnu poisťovňu vo výške 699 624,29 eur a peňažného príspevku na regeneráciu pracovnej sily (269 918,02 eur). Ďalšími benefitmi zo sociálneho fondu boli nenávratná sociálna výpomoc pri zložitých životných situáciách, príspevok na kultúrne a športové podujatia, poskytovanie bezúročnej návratnej pôžičky zamestnancom. Sociálna poisťovňa poskytuje pri realizácii svojej sociálnej politiky zamestnancom celý rad ďalších benefitov, z ktorých sú viaceré orientované aj do finančnej oblasti s cieľom stabilizácie zamestnancov. Sú to napr. príspevky na doplnkové dôchodkové sporenie odstupňované podľa dĺžky trvania pracovného pomeru v celkovej výške 230 017,83 eur za 4 447 zamestnancov, odmeny pri životných výročiach a odmeny pri pracovných výročiach vo väzbe na odpracované roky v organizácii.

Zahraničné vzťahy

2.10.

V roku 2020 oblasť zahraničných vzťahov výraznou mierou ovplyvnila pandemická situácia, ktorá zmenila doterajšie spôsoby medzinárodnej spolupráce a rokovania medzinárodných orgánov a organizácií sa preniesli do online priestoru. Od marca 2020 sa činnosť Správnej komisie pre koordináciu systémov sociálneho zabezpečenia (ďalej len „Správna komisia“) a Technickej komisie pre spracovanie údajov a pracovných skupín, zriadených Európskou komisiou, vykonávali formou online pracovných stretnutí a elektronickou komunikáciou. Napriek sťaženej situácii pokračovali aktivity súvisiace s projektom elektronickej výmeny údajov o sociálnom zabezpečení (EESSI), pokračovalo testovanie, školenia a príprava na jeho spustenie do

prevádzky, riešili sa problémy súvisiace s revíziou koordinačných nariadení, uplatňovaním nárokov na dávky v nezamestnanosti a s vysielaním zamestnancov. Členské štáty sa aktívne informovali o aktuálnej pandemickej situácii, intenzívne si vymieňali skúsenosti a informácie súvisiace s opatreniami na jej riešenie a hľadali spoločné opatrenia na uľahčenie situácie migrujúcich osôb a tzv. pendlerov.

Ďalšou ťažiskovou témou v činnosti európskych orgánov a inštitúcií bola príprava na odchod Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska z Európskej únie. Sociálna poisťovňa sa aj v uplynulom roku zapájala do činnosti Európskej platformy pre boj proti omylom a podvodom v sociálnom zabezpečení a Európskej platformy sociálneho zabezpečenia (ESIP). Sociálna poisťovňa v roku 2020 vypracovala viaceré materiály súvisiace s prijímaním opatrení na zmiernenie následkov pandémie, predkladala stanoviská, návrhy, inštrukcie a nóty súvisiace s aplikáciou koordinačných nariadení, vypracovala viaceré materiály a dotazníky o systéme sociálneho poistenia v Slovenskej republike pre medzinárodné inštitúcie MASZ, ESIP a pre Európsku komisiu, aktívne upozorňovala európske inštitúcie na potrebu riešenia problémov súvisiacich s refundáciou dávok v nezamestnanosti a prijala viaceré opatrenia na potieranie nelegálneho zamestnávania a proti obchádzaniu pravidiel pri vysielaní zamestnancov.

Vzhľadom na nepriaznivú pandemickú situáciu boli zrušené plánované Medzinárodné poradenské dni, ktoré Sociálna poisťovňa v predchádzajúcich rokoch pravidelne pripravovala v spolupráci s Rakúskom, Nemeckom, Maďarskom a Českou republikou. Sociálna poisťovňa naďalej prevádzkovala portál Info English a Info Deutsch, prostredníctvom ktorých poskytovala súčinnosť a poradenstvo anglicky a nemecky hovoriacim klientom. Prostredníctvom elektronickej komunikácie poskytla poradenstvo 568 klientom, súčasne zabezpečovala poradenstvo aj prostredníctvom telefonической linky portálu Info English.

3. Dôchodkové poistenie

Podľa § 179 ods. 1 písm. a) prvého bodu zákona o sociálnom poistení dôchodkové poistenie vykonáva ústredie. Ústredie rozhoduje predovšetkým o nároku na dôchodok a jeho sume z I. piliera, vypláca dôchodky, ako aj iné dávky, ktoré sa vyplácajú spolu s dôchodkom.

Podľa § 178 ods. 1 písm. c) a d) zákona o sociálnom poistení pobočky prijímajú a spisujú žiadosti o dôchodok, vrátane žiadostí o dôchodok zo starobného dôchodkového sporenia. Pobočky v dávkovom dôchodkovom konaní vykonávajú úkony na zistenie skutočného stavu veci, najmä zabezpečujú listinné dôkazy, výpovede a vyjadrenia účastníkov konania, rozhodujú o sociálnom dôchodku, vyhotovujú evidenčné listy dôchodkového poistenia (ELDP), riešia nezrovnalosti zistené v elektronických evidenčných listoch dôchodkového poistenia (eELDP) doručených zamestnávateľmi, vykonávajú aj konzultačnú a poradenskú činnosť, vrátane informatívneho výpočtu dôchodku.

Z dôvodu pandemickej situácie bol obmedzený osobný kontakt a komunikácia zamestnancov pobočiek so žiadateľmi o dôchodok prebiehala prevažne telefonicky a elektronickými prostriedkami.

Rozhodovanie o nároku na dôchodkovú dávku a jej výplatu

3.1.

V oblasti rozhodovania o nárokoch občanov na dôchodky a ich výplatu Sociálna poisťovňa v roku 2020 zaznamenala a vykonala nasledovné úkony:

a) počet podaní vo veciach dôchodkového poistenia	441 868,
z toho počet všetkých žiadostí o dôchodok (o starobný, predčasný starobný, invalidný, vdovský vdovecký a sirotsky dôchodok) doručených ústrediu (zo zahraničia 3 199)	107 347,
b) počet elektronických podaní	188 398,
c) počet vydaných rozhodnutí z	1 919 243,
• automatického spracovania	
počet celkovo vydaných rozhodnutí o dôchodku,	1 664 539
z toho	
- valorizácia dôchodkov	1 413 823,
- zvýšenie starobného dôchodku a predčasného starobného dôchodku	123 419,
- určenie sumy minimálneho dôchodku	127 297,
• individuálneho spracovania	
počet celkovo vydaných rozhodnutí o dôchodku,	254 704,
z toho	
- priznaných dôchodkov na žiadosť (v odbore zahraničných agend 16 314)	88 871,
- zamietnutých žiadostí o dôchodok (predčasných starobných dôchodkov 1 239)	9 283,
- vydaných zmenových rozhodnutí	156 550,
d) počet dokumentov zaslaných do e-schránok (napr. oznámenia o vykonaní zrážok exekútorom, poskytovanie informácií bankám, daňovým úradom a súdom)	154 992,
e) počet preddavkovo vyplácaných dôchodkov	4 528.

V roku 2020 Sociálna poisťovňa priemerne mesačne vyplácala 1 742 328 dôchodkov. K 31. decembru 2020 vyplácala 1 749 678 dôchodkov.

Sociálna poisťovňa v roku 2020 plnila bežné i mimoriadne úlohy a vykonávala aj ďalšie činnosti súvisiace s agendou dôchodkového poistenia v rozsahu:

- a) výplata dôchodkov
- v hotovosti mesačne priemerne 388 935 poberateľom dôchodku, čo predstavuje v porovnaní s rokom 2019 menej o 3 216 poberateľov dôchodku,
 - na osobné účty v bankách priemerne 994 364 poberateľom dôchodku, čo predstavuje v porovnaní s rokom 2019 viac o 9 539 poberateľov dôchodku,
 - poberateľom dôchodkov žijúcich v zariadeniach poskytujúcich sociálne služby:
 - hromadným poukazom na účet zariadenia priemerne 14 503 poberateľom dôchodku, čo predstavuje v porovnaní s rokom 2019 menej o 447 poberateľov dôchodku,
 - na osobné účty poberateľov dôchodkov priemerne 1 921 poberateľom dôchodku, čo predstavuje v porovnaní s rokom 2019 menej o 105 poberateľov dôchodku,

b) evidencia spisových materiálov a ich spracovanie

1. v evidencii dávkovej registratúry je uložených cca 2 100 000 dávkových spisov,
2. v evidencii nárokových podkladov je uložených cca 10 300 000 ELDP,
3. v evidencii likvidačných dokladov je zaradených cca 2 500 000 dokladov,

c) skenovanie nárokových podkladov v rozsahu 295 816 nárokových podkladov potrebných na posúdenie nároku na dôchodok,

d) automatická kontrola údajov uvedených v eELDP s údajmi evidovanými v informačnom systéme Jednotný výber poistného (JVP), Sociálnej poisťovni bolo doručených 1 169 576 eELDP, pričom v 975 054 eELDP sa údaje zhodovali s údajmi evidovanými v informačnom systéme JVP (83 %),

e) konverzia údajov

- v pobočkách Humenné, Rimavská Sobota, Stará Ľubovňa v roku 2020 bol spracovaný evidenčný materiál 493 017 poistencov, z toho z optického archivačného systému u 390 494 poistencov narodených v rokoch 1961 až 1966,
- v ústredí, ktorá sa začala vykonávať od júna 2020, bol evidenčný materiál spracovaný u 10 741 poistencov.

Sociálna poisťovňa k 31. decembru 2020 vykonávala zrážky 32 859 poberateľom dôchodkov. V roku 2020 bolo doručených 1 537 príkazov na vymáhanie pohľadávok Sociálnej poisťovne (napr. pohľadávky na poistnom a na dávkach sociálneho poistenia) zrážkami z dôchodkov a 1 061 zmenových príkazov.

V júni 2020 bol spustený pilotný projekt rutínnej prevádzky Elektronické likvidačné listy (eLL), ktorého cieľom je nahradiť v súčasnosti používaný papierový likvidačný list a v budúcnosti automatizovať likvidačné činnosti. V rámci valorizácie dôchodkov od 1. januára 2021 boli vytvorené eLL všetkým poberateľom dôchodkov evidovaným v súboroch EVD, DOMOVY a ZAHRANIČIE v celkovom počte 1 430 691 eLL.

V rámci mimoriadneho pracovného režimu zamestnanci vybavili 30 866 dávkových spisov. V režime nadčasových prác zamestnanci sekcie dôchodkového poistenia odpracovali 19 634 hodín, čo predstavuje v porovnaní s rokom 2019 viac o 7 289 hodín a vybavili 82 955 dávkových spisov, čo predstavuje v porovnaní s rokom 2019 viac o 35 850 dávkových spisov.

Hromadné úpravy dávok dôchodkového poistenia

3.2

Sociálna poisťovňa rozhodovala v roku 2020 o hromadných úpravách dávok dôchodkového poistenia, a to:

a) určenie sumy minimálneho dôchodku

Sociálna poisťovňa určila sumu minimálneho dôchodku podľa právnej úpravy účinnej od 1. januára 2020, ktorou sa zaviedlo hodnotenie celého získaného obdobia dôchodkového poistenia namiesto kvalifikovaného obdobia, automaticky 127 297 poberateľom dôchodku a 12 003 individuálne;

b) nové určenie sumy vyrovnávacieho príplatku k 31. januáru 2020

Sociálna poisťovňa v roku 2020 novo určila sumu 957 poberateľom starobného dôchodku, ktorým sa vyplácal vyrovnávací príplatok alebo bola výplata vyrovnávacieho príplatku zastavená;

c) zvýšenie starobného dôchodku a predčasného starobného dôchodku za obdobie dôchodkového poistenia počas poberania dôchodku

Zvýšenie 165 568 starobných dôchodkov a predčasných starobných dôchodkov od 1. januára 2020 bolo Sociálnou poisťovňou vykonané ex offo na základe údajov evidovaných v informačnom systéme Sociálnej poisťovne (IS SP), z toho automaticky bolo zvýšených 123 419 dôchodkov a individuálne 42 149 dôchodkov;

d) prepočet zrážok z dôchodkov

Z dôvodu zmeny sumy životného minima od 1. júla 2020 bolo Sociálnou poisťovňou prepočítaných 55 965 zrážok, z toho automaticky 30 395. Suma zrážky sa nezmenila 20 409 dôchodcom;

e) odloženie/zrušenie odkladu exekúcií

V súlade so zákonom č. 67/2020 Z. z. o niektorých mimoriadnych opatreniach vo finančnej oblasti v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 v znení neskorších predpisov Sociálna poisťovňa v období od júna 2020 do septembra 2020 odložila 2 209 prebiehajúcich exekúcií;

f) 13. dôchodok

Sociálna poisťovňa vyplatila v decembri 2020 13. dôchodok 1 431 615 poberateľom dôchodku. Celková suma vyplatených 13. dôchodkov v decembri 2020 bola 299 585 024,86 eur a priemerná mesačná suma 13. dôchodku bola 209,26 eur;

g) zvýšenie príplatku k dôchodku politickým väzňom

Sociálna poisťovňa zvýšila poberateľom dôchodku príplatok k dôchodku politickým väzňom od 1. januára 2020 automaticky 2 216 poberateľom dôchodku a individuálne 337 poberateľom dôchodku;

h) valorizácia

Od 1. januára 2020 bolo Sociálnou poisťovňou valorizovaných 1 740 787 dôchodkov, z toho pevnou sumou 396 641 a percentom 1 344 146 dôchodkov. Celková mesačná suma zvýšenia bola 17 068 926,40 eur a suma vyplatená na doplatkoch od 1. januára 2021 do splatnosti dôchodkov bola 5 871 541,49 eur. Priemerná mesačná suma zvýšenia na jeden valorizovaný dôchodok bola 9,81 eur. Rozhodnutia o zvýšení vyhotovené automaticky boli Sociálnou poisťovňou zasielané poberateľom dôchodkov od 30. decembra 2020 do 12. januára 2021 postupne v celkovom počte 1 413 823, z toho 19 561 do eschránky.

Opravné prostriedky v dôchodkovom poistení

3.3.

Vo veciach dôchodkového poistenia bolo v roku 2020 doručených druhostupňovému orgánu 4 501 odvolaní a na krajské sudy bolo podaných 290 správnych žalôb. Bolo vydaných 4 262 druhostupňových rozhodnutí. Druhostupňový orgán v rámci odvolacieho konania potvrdil 3 294 rozhodnutí a 968 rozhodnutí bolo zmenených, zrušených alebo zrušených a vrátených na nové konanie. Na krajských súdoch bolo ukončených 123 súdnych sporov a na Najvyššom súde Slovenskej republiky bolo ukončených 39 súdnych sporov. Proti rozsudkom krajských

súrov bolo v roku 2020 účastníkmi konania podaných 34 kasačných sťažností a Sociálna poisťovňa podala 11 kasačných sťažností.

Najčastejšími dôvodmi podávania odvolaní a správnych žalôb bol nesúhlas s výškou dôchodku, s dátumom vzniku invalidity a s uznanou mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

Starobné dôchodkové sporenie (II. pilier)

3.4.

V rámci agendy starobného dôchodkového sporenia v zmysle zákona o starobnom dôchodkovom sporení Sociálna poisťovňa postupuje za sporiteľov príspevky na starobné dôchodkové sporenie do jednotlivých dôchodkových správcovsých spoločností (DSS), vydáva akceptačné listy a sprostredkováva sporiteľom ponuky dôchodkov životných poisťovní a DSS. Počet sporiteľov k 31. decembru 2020 bol 1 621 536. V súvislosti s ich prestupmi z jednej DSS do inej DSS bolo v roku 2020 vydaných pobočkami 53 226 akceptačných listov, ktoré sú podmienkou pre zápis prestupovej zmluvy o starobnom dôchodkovom sporení do registra zmlúv. Počet žiadostí o dôchodok zo starobného dôchodkového sporenia bol minulý rok 3 959, pričom 3 445 z nich bolo spísaných v Sociálnej poisťovni a 514 v DSS. V súvislosti so sprostredkovaním ponúk dôchodkov zaslala Sociálna poisťovňa sporiteľom 3 789 ponukových listov, na základe ktorých bolo uzatvorených 404 zmlúv o doživotnom dôchodku, 63 dohôd o vyplácaní dôchodku programovým výberom popri doživotnom dôchodku, 1 781 dohôd o vyplácaní dôchodku programovým výberom bez doživotného dôchodku, 5 zmlúv o dočasnom dôchodku bez doživotného dôchodku, 283 dohôd v režime malá nasporená suma a u 10 žiadateľov bola evidovaná nulová nasporená suma.

Ďalšie údaje z oblasti dôchodkového poistenia v roku 2020 sú uvedené v prílohách č. 3 až 5.

4. Nemocenské poistenie, úrazové poistenie, poistenie v nezamestnanosti a garančné poistenie

Podľa § 178 ods. 1 písm. a) druhého až siedmeho bodu zákona o sociálnom poistení do pôsobnosti pobočiek, ktoré sú pri svojej práci usmerňované ústredím, patrí výkon agendy nemocenského poistenia, úrazového poistenia (okrem úrazovej renty a pozostalostnej úrazovej renty), poistenia v nezamestnanosti a garančného poistenia.

Podľa § 179 ods. 1 písm. a) prvého až tretieho bodu zákona o sociálnom poistení je pôsobnosť daná ústrediu vo veciach úrazovej renty a pozostalostnej úrazovej renty.

Nemocenské poistenie

4.1.

Pandemická situácia ovplyvnila nárast činnosti Sociálnej poisťovne v súvislosti s výkonom agendy nemocenských dávok v roku 2020:

a)	počet vyplatených nemocenských dávok	2 825 169,
b)	suma vyplatených nemocenských dávok	1 043 389 072,76 eur,
c)	počet vydaných prvostupňových rozhodnutí	1 084 222,
d)	počet vystavených potvrdení	321 672,
e)	počet vystavených E-formulárov (SED-ov)	368.

Vo veciach nemocenského poistenia bolo v roku 2020 doručených druhostupňovému orgánu 1002 odvolaní a na krajské sudy bolo podaných 44 správnych žalôb. Bolo vydaných 941 druhostupňových rozhodnutí.

Druhostupňový orgán v rámci odvolacieho konania potvrdil 683 rozhodnutí, 225 rozhodnutí bolo zmenených, zrušených alebo zrušených a vrátených na nové konanie a 33 rozhodnutí bolo procesného charakteru.

Na krajských súdoch bolo ukončených 37 súdnych sporov a na Najvyššom súde Slovenskej republiky boli ukončené 2 súdne spory. Proti rozsudkom krajských súdov bolo v roku 2020 účastníkmi konania podaných 17 kasačných sťažností a Sociálna poisťovňa podala 6 kasačných sťažností.

Dôvodom podávania odvolaní v roku 2020 bola najmä nespokojnosť klienta s výškou priznanej nemocenskej dávky a nepriznanie nároku na nemocenskú dávku pre nesplnenie podmienky včasného a v správnej výške zaplateného poistného na nemocenské poistenie. Dôvodom podávania správnych žalôb v roku 2020 bolo väčšinou nepriznanie nároku na materské iného poistenca.

Úrazové poistenie

4.2.

Hlavnú činnosť pobočiek v súvislosti s výkonom agendy úrazových dávok za rok 2020 možno zhrnúť nasledovne:

a) počet vyplatených úrazových dávok	36 038,
b) suma vyplatených úrazových dávok	18 659 078,93 eur,
c) počet vydaných prvostupňových rozhodnutí o úrazových dávkach	19 210,
d) počet vystavených potvrdení o úrazových dávkach	6 710.

Sociálna poisťovňa zaevidovala v roku 2020 celkom 13 546 poistných udalostí, tzn. pracovných úrazov a chorôb z povolania (z toho 398 utrpených mimo územia Slovenskej republiky), z toho 10 833 pracovných úrazov a 2 586 chorôb z povolania. Z celkového počtu zaevidovaných poistných udalostí bolo v 127 prípadoch zistené, že sa nejedná o pracovný úraz alebo chorobu z povolania.

Činnosť ústredia pri výkone agendy úrazových rent a pozostalostných úrazových rent (ďalej len „renty“) v roku 2020 možno zhrnúť nasledovne:

a) počet vyplatených rent	87 223,
b) suma vyplatených rent	29 009 241,03 eur,
c) počet vydaných prvostupňových rozhodnutí o úrazových rentách, vrátane valorizačných rozhodnutí	8 047,
d) počet vystavených potvrdení o rentách	139.

Zvýšenie (valorizáciu) rent od 1. januára 2021 o 2,3 % (medziročný rast spotrebiteľských cien za prvý polrok 2020 určený Štatistickým úradom Slovenskej republiky podľa § 89 ods. 8 zákona o sociálnom poistení) ústredie v roku 2020 zabezpečilo 7 084 poberateľom. Sociálna poisťovňa uzavrela v roku 2020 dohody o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia s poškodenými v celkovej sume 145 097,37 eur.

Vo veciach úrazového poistenia bolo v roku 2020 doručených druhostupňovému orgánu 175 odvolaní a na krajské sudy bolo podaných 14 správnych žalôb. Bolo vydaných 183 druhostupňových rozhodnutí. Druhostupňový orgán v rámci odvolacieho konania potvrdil 97 rozhodnutí a 86 rozhodnutí bolo zmenených, zrušených alebo zrušených a vrátených na nové konanie alebo bolo zastavené konanie. Na krajských súdoch bolo ukončených 31

súdnych sporov a na Najvyššom súde Slovenskej republiky bolo ukončených 16 súdnych sporov. Proti rozsudkom krajských súdov bolo v roku 2020 účastníkmi konania podaných 8 kasačných sťažností a Sociálna poisťovňa podala 4 kasačné sťažnosti. Dôvodom podávania odvolaní a správnych žalôb v roku 2020 bol najmä nesúhlas s určeným poklesom pracovnej schopnosti na účely úrazovej renty, s neuznaním úrazu za pracovný úraz zamestnávateľom, s mierou zavinenia na vzniku pracovného úrazu stanovenou zamestnávateľom, s krátením bodového hodnotenia vo veciach náhrady za bolesť, resp. náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia, nesúhlas s opravou lekárskeho posudku posudzujúcim lekárom.

Poistenie v nezamestnanosti a garančné poistenie

4.3.

Nárast činnosti Sociálnej poisťovne pri výkone agendy dávky v nezamestnanosti v roku 2020 dokumentuje:

a)	počet vyplatených dávok v nezamestnanosti	751 512,
b)	suma vyplatených dávok v nezamestnanosti	329 093 835,16 eur,
c)	počet vydaných prvostupňových rozhodnutí o dávke v nezamestnanosti	338 401,
d)	počet vystavených potvrdení o dávke v nezamestnanosti	74 299,
e)	počet vystavených prenosných dokumentov a štruktúrovaných elektronických dokumentov	23 679,
f)	počet prijatých prenosných dokumentov a štruktúrovaných elektronických dokumentov	24 444.

V priebehu roka 2020 Sociálna poisťovňa riešila 17 517 prípadov vo veciach dávok v nezamestnanosti súvisiacich s koordinačnými nariadeniami Európskej únie. V roku 2020 boli Sociálnej poisťovni doručené žiadosti o náhradu dávok v nezamestnanosti v zmysle nariadenia (ES) č. 883/2004 a vykonávacieho nariadenia č. 987/2009 z členských štátov Európskej únie v 621 prípadoch v sume 816 262,28 eur. Sociálna poisťovňa uplatnila v roku 2020 voči členským štátom Európskej únie požiadavky na náhradu v 6 947 prípadoch v sume 20 589 473,40 eur.

Činnosť Sociálnej poisťovne pri výkone agendy dávky garančného poistenia v roku 2020 dokumentuje:

a)	počet vyplatených dávok garančného poistenia	1 632,
b)	suma vyplatených dávok garančného poistenia	3 602 310,77 eur,
c)	počet platobne neschopných zamestnávateľov	59,
d)	počet vydaných prvostupňových rozhodnutí o dávke garančného poistenia	1 805,
e)	počet vystavených potvrdení o dávke garančného poistenia	396.

Vo veciach poistenia v nezamestnanosti a garančného poistenia bolo v roku 2020 doručených druhostupňovému orgánu 982 odvolaní a na krajské sudy bolo podaných 36 správnych žalôb. Bolo vydaných 916 druhostupňových rozhodnutí. Druhostupňový orgán v rámci odvolacieho konania potvrdil 859 rozhodnutí a 57 rozhodnutí bolo zmenených, zrušených alebo zrušených a vrátených na nové konanie. Na krajských súdoch bolo ukončených 16 súdnych sporov a na Najvyššom súde Slovenskej republiky bolo ukončených 6 súdnych sporov. Proti rozsudkom krajských súdov boli v roku 2020 účastníkmi konania podané 3 kasačné sťažnosti a Sociálna poisťovňa podala 5 kasačných sťažností. Dôvodom podávania odvolaní a správnych žalôb v roku 2020 bolo najmä nepriznanie dávky v nezamestnanosti, z dôvodu nezachovania bydliska (centra záujmov) na území Slovenska

počas výkonu práce v inom členskom štáte Európskej únie a nespokojnosť klienta s výškou priznanej dávky.

5. Lekárska posudková činnosť pri výkone sociálneho poistenia

Sociálna poisťovňa v súlade s § 179 ods. 1 písm. k) zákona o sociálnom poistení vykonávala lekársku posudkovú činnosť posudkovými lekármi, ako zamestnancami ústredia v rámci I. aj II. stupňa konania na účely sociálneho poistenia, t. j. nemocenského, dôchodkového a úrazového poistenia.

5.1. Lekárska posudková činnosť posudkových lekárov vykonávajúcich lekársku posudkovú činnosť pobočiek – I. stupeň

a) Lekárska posudková činnosť nemocenského poistenia

Lekárska posudková činnosť nemocenského poistenia so zreteľom na účelné vynakladanie prostriedkov na nemocenské poistenie zahŕňa kontrolu posudzovania spôsobilosti na prácu ošetrojúcim lekárom a kontrolu dodržiavania liečebného režimu dočasne práceneschopného poistenca. Kontrolu posudzovania spôsobilosti na prácu vykonávali posudkoví lekári dislokovaní v pobočkách.

V roku 2020 posudkoví lekári vykonali kontrolu posudzovania spôsobilosti na prácu u 322 038 dočasne práceneschopných osôb. Z uvedeného počtu bola v 33 166 prípadoch dočasná pracovná neschopnosť ošetrojúcim lekárom v rámci uvedenej kontroly ukončená, z toho na podnet posudkového lekára pobočky bolo ukončených 13 922 prípadov.

Dodržiavanie liečebného režimu dočasne práceneschopného poistenca, ktorý určil ošetrojúci lekár, organizuje posudkový lekár a kontroluje určený zamestnanec pobočky. V roku 2020 zamestnanci pobočiek vykonali kontrolu dodržiavania liečebného režimu u 29 954 dočasne práceneschopných osôb. Z uvedeného počtu bola v 1 387 prípadoch dočasná pracovná neschopnosť ošetrojúcim lekárom po vykonanej kontrole ukončená. Porušenie liečebného režimu bolo zistené v 483 prípadoch, pričom celkový hmotný postih na dávke nemocenské predstavoval sumu vo výške 58 355,47 eur. Za porušenie povinností poistenca stanovených v § 227 zákona o sociálnom poistení uložila Sociálna poisťovňa právoplatným rozhodnutím 170 pokút s celkovým postihom v sume 3 075,00 eur.

Sociálna poisťovňa sleduje a každý mesiac štatisticky vyhodnocuje ukazovatele týkajúce sa dočasnej pracovnej neschopnosti pre chorobu a úraz (vrátane pracovného úrazu a choroby z povolania) podľa priemerného počtu nemocensky poistených osôb. Na základe týchto pravidelných štatistických rozborov porovnáva vývoj dočasnej pracovnej neschopnosti v Slovenskej republike za jednotlivé obdobia. Priemerné percento dočasnej pracovnej neschopnosti v roku 2020 dosiahlo hodnotu 4,480 %, priemerná doba trvania jedného prípadu dočasnej pracovnej neschopnosti bola 44,54 dňa;

b) Lekárska posudková činnosť dôchodkového poistenia

Lekárska posudková činnosť dôchodkového poistenia zahŕňa posudzovanie dlhodobu nepriaznivého zdravotného stavu a poklesu schopnosti poistenca vykonávať zárobkovú činnosť a posudzovanie dlhodobu nepriaznivého zdravotného stavu nezaopatreného dieťaťa, choroby a stavu nezaopatreného dieťaťa, ktoré si vyžadujú osobitnú starostlivosť. Posudkoví lekári Sociálnej poisťovne v roku 2020 prerokovali na účely invalidity v rámci zisťovacej lekárskej prehliadky, kontrolnej lekárskej prehliadky a na účely ostatných konaní

(bezvládnosti, invalidita z mladosti, nezaopatrenosť dieťaťa, návrh na zastavenie výplaty dôchodku, návrh na zastavenie konania, konanie o opravnom prostriedku – odvolaní) spolu 82 463 prípadov. V rámci zisťovacích prehliadok na účely invalidity posudkoví lekári prerokovali 23 537 prípadov, z toho bola:

- uznaná invalidita s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 %, ale najviac 70 % v 13 201 prípadoch,
- uznaná invalidita s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 70 % v 5 036 prípadoch,
- neuznaná invalidita v 5 300 prípadoch.

Kontrolných lekárskejších prehliadok bolo v roku 2020 vykonaných 46 555, pričom bola:

- invalidita uznaná naďalej s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 %, ale najviac 70 % v 30 717 prípadoch,
- invalidita uznaná naďalej s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 70 % v 11 021 prípadoch,
- zmena invalidity na nižšiu % skupinu v 1 362 prípadoch,
- zmena invalidity na vyššiu % skupinu v 2 816 prípadoch,
- neuznaná invalidita v 639 prípadoch;

c) Lekárska posudková činnosť úrazového poistenia

Lekárska posudková činnosť úrazového poistenia zahŕňa posudzovanie poklesu pracovnej schopnosti, posudzovanie zdravotnej spôsobilosti poškodeného absolvovať pracovnú rehabilitáciu alebo rekvalifikáciu na účely opätovného zaradenia do pracovného procesu, kontrolu bodového ohodnotenia pracovného úrazu a choroby z povolania na účely náhrady za bolesť a náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia v sporných prípadoch a posudzovanie účelnosti vynaložených nákladov spojených s liečením.

Posudkoví lekári Sociálnej poisťovne prerokovali v roku 2020 celkom 4 158 prípadov, z toho na účely:

- úrazovej renty 354 prípadov,
- jednorazového vyrovnania 42 prípadov,
- kontroly bodového ohodnotenia pracovného úrazu alebo choroby z povolania na účely náhrady za bolesť a náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia 2 694 prípadov,
- kontroly posudzovania účelnosti nákladov spojených s liečením 757 prípadov a
- ostatných 311 prípadov (kontrolné lekárske prehliadky, odvolacie konania, návrhy na zastavenie konania, návrhy na zastavenie výplaty dávky, rekvalifikácia, pracovná rehabilitácia) ;

d) Zdravotné výkony na účely sociálneho poistenia

Úhrada za zdravotné výkony na účely sociálneho poistenia poskytovateľom zdravotnej starostlivosti za rok 2020 predstavovala sumu 1 349 837,88 eur.

5.2.

Lekárska posudková činnosť posudkových lekárov vykonávajúcich lekársku posudkovú činnosť ústredia – II. stupeň

V roku 2020 jedenásť posudkových lekárov Sociálnej poisťovne vykonávajúcich lekársku posudkovú činnosť ústredia v rámci odvolacích konaní ukončilo 3 655 prípadov. Objektívnosť a správnosť posudzovania zdravotného stavu posudkovými lekármi Sociálna poisťovňa sledovala formou recenzie lekárskejších správ pri zisťovacích lekárskejších prehliadkach

a kontrolných lekárskech prehliadkach. Sociálnou poisťovňou za rok 2020 bolo zrecenzovaných 78 239 lekárskech správ. V roku 2020 bolo posudkovými lekármi Sociálnej poisťovne zrecenzovaných ďalších 47 lekárskech správ v rámci špecifickej recenznej činnosti, spočívajúcej v kontrole lekárskech správ z posudzovania zdravotného stavu poistencov v rámci realizácie rozsudkov príslušných súdov.

6. Právna služba a legislatíva

Právna služba

6.1.

Sociálna poisťovňa zabezpečovala právnu službu v oblasti uplatňovania náhrady škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o zodpovednosti za škodu“), v oblasti sprístupňovania informácií podľa zákona č. 211/2000 Z. z. slobodnom prístupe k informáciám a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov a v oblasti uplatňovania nárokov v súdnych konaniach.

V súvislosti s uplatňovaním náhrady škody podľa zákona o zodpovednosti za škodu Sociálna poisťovňa v roku 2020 evidovala 20 žiadostí fyzických osôb o náhradu škody za nesprávny úradný postup Sociálnej poisťovne, resp. za vydanie nezákonného rozhodnutia. Z uvedeného počtu žiadostí boli nároky žiadateľov v 19 prípadoch zamietnuté z dôvodu, že neboli preukázané zákonné predpoklady zodpovednosti za škodu (vznik škody, výška škody a príčinná súvislosť medzi vznikom škody a konaním Sociálnej poisťovne), v 1 prípade žiadateľka vzala žiadosť späť.

V roku 2020 bolo podľa zákona o slobode informácií podaných 182 žiadostí o sprístupnenie informácií. Z uvedeného počtu žiadostí Sociálna poisťovňa sprístupnila informácie v 160 prípadoch, v 2 prípadoch žiadosť vybavila odkazom na zverejnenú informáciu, v 3 prípadoch žiadosť postúpila povinným osobám, ktoré mali informáciu k dispozícii, v 13 prípadoch vydala rozhodnutie o odmietnutí sprístupnenia informácie, v 2 prípadoch vydala rozhodnutie o čiastočnom odmietnutí sprístupnenia informácie a informáciu čiastočne sprístupnila a v 2 prípadoch žiadosť odložila z dôvodu, že žiadosť neobsahovala predpísané náležitosti a žiadateľ na výzvu žiadosť nedoplnil. Dôvodom odmietnutia sprístupnenia informácií bolo, že tieto podliehali režimu osobitných právnych úprav, podľa ktorých žiadateľom nevzniklo právo na prístup k informáciám, resp. že Sociálna poisťovňa nemala požadované informácie k dispozícii. Proti rozhodnutiu o odmietnutí sprístupnenia informácií boli podané 4 odvolania, ktoré boli zamietnuté a prvostupňové rozhodnutia Sociálnej poisťovne potvrdené.

V rámci uplatňovania nárokov v súdnom konaní Sociálna poisťovňa v roku 2020 evidovala 104 súdnych sporov, z toho 1 spor obchodno-právnej povahy, 98 sporov občiansko-právnej povahy a 5 sporov pracovno-právnej povahy. V 19 súdnych sporoch je Sociálna poisťovňa aktívne legitimovaná a v 85 sporoch pasívne legitimovaná. Spory sa týkali najmä náhrady škody podľa zákona o zodpovednosti za škodu, preskúmania zákonnosti rozhodnutí, ochrany osobnosti, nesprístupnenia informácií a spory z pracovno-právnych vzťahov.

Legislatíva

6.2.

Sociálna poisťovňa v roku 2020 v rámci vnútorného pripomienkového konania Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky a

medzirezortného pripomienkového konania vypracúvala stanoviská k návrhom právnych predpisov týkajúcich sa činnosti Sociálnej poisťovne.

Pri tvorbe všeobecne záväzných právnych predpisov intenzívne spolupracovala s Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky najmä na novelách zákona o sociálnom poistení, ako aj na nariadeniach vlády Slovenskej republiky súvisiacich s riešením pandemickej situácie. Aktívne participovala aj na novele zákona o sociálnom poistení týkajúcej sa zavedenia novej dávky tehotenské a úzko spolupracovala aj s poslancami Národnej rady Slovenskej republiky a Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky pri príprave návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon o príplatku k dôchodku politickým väzňom.

7. Ekonomika a správa fondov

Rozpočet a jeho plnenie

7.1.

Návrh rozpočtu Sociálnej poisťovne na rok 2020 schválila Národná rada Slovenskej republiky uznesením č. 2278 z 3. decembra 2019 s predpokladom, že zdroje celkom dosiahnu 9 573,2 mil. eur a výdavky 8 710,4 mil. eur.

Do príjmov Sociálnej poisťovne bol v roku 2020 zapracovaný transfer finančných prostriedkov zo štátneho rozpočtu Slovenskej republiky vo výške 200 mil. eur. Výška transferu zo štátneho rozpočtu Slovenskej republiky zohľadnila nevyhnutnú technickú rezervu finančných prostriedkov na zachovanie platobnej schopnosti Sociálnej poisťovne v zmysle § 157 ods. 4 zákona o sociálnom poistení.

Ministerstvo financií Slovenskej republiky poukázalo Sociálnej poisťovni v priebehu roku 2020 finančné prostriedky vo výške 969,9 mil. eur na zabezpečenie platobnej schopnosti z dôvodu negatívneho vplyvu pandémie v súvislosti so zvýšenými výdavkami na nemocenské a ošetrovné a zníženými príjmami z odvodov.

Dôchodkové dávky sa od 1. januára 2020 zvýšili v závislosti od medziročného rastu spotrebiteľských cien za domácnosti dôchodcov, minimálne však o 2 % z priemerného dôchodku (daného druhu). Výdavky na zvýšenie dôchodkov v roku 2020 sa v rozpočte predpokladali v sume 218,7 mil. eur (zvýšenie od 1. januára 2020 o 2,9 %).

Úrazové dávky sa zvýšili v závislosti od medziročného rastu spotrebiteľských cien vykázaného Štatistickým úradom Slovenskej republiky za prvý polrok kalendárneho roka, ktorý predchádza príslušnému kalendárnemu roku, na základe čoho sa výdavky na zvýšenie úrazových dávok v roku 2020 v rozpočte predpokladali v sume 0,8 mil. eur (zvýšenie od 1. januára 2020 o 2,5 %).

Príjmy Sociálnej poisťovne v roku 2020 (bez prevodu z minulých rokov) dosiahli výšku 9 532,2 mil. eur, čo je 105,75 %-né plnenie schváleného rozpočtu na rok 2020.

Zdroje Sociálnej poisťovne k 31. decembru 2020, vrátane prevodu prostriedkov z minulého roka (v súlade so schválenou účtovnou závierkou Sociálnej poisťovne za rok 2020), predstavovali 10 060,8 mil. eur.

Výdavky (náklady) Sociálnej poisťovne v roku 2020 dosiahli výšku 9 404,1 mil. eur, čo je 107,96 %-né plnenie schváleného rozpočtu na rok 2020.

Hospodárenie Sociálnej poisťovne k 31. decembru 2020 skončilo bilančným rozdielom 656,7 mil. eur, čo je o 206,1 mil. eur menej, ako sa predpokladalo v schválenom rozpočte na rok 2020.

Na starobné dôchodkové sporenie boli postúpené príspevky dôchodkovým správcovským spoločnostiam v roku 2020 v sume 799,6 mil. eur, čo je v porovnaní so schváleným rozpočtom menej o 1,3 mil. eur.

Správny fond

7.2.

Správny fond Sociálnej poisťovne bol v 2020 tvorený:

- a) vo výške 2,4 % z poistného, z odplaty za postúpenú pohľadávku na poistnom, čo predstavuje 204 286 tis. eur,
- b) vo výške 0,25 % z príspevkov na starobné dôchodkové sporenie a predstavuje 1 972 tis. eur,
- c) z ostatných príjmov v zmysle zákona o sociálnom poistení v sume 1 159 tis. eur,
- d) prevod zostatku nevyčerpaného k 31. decembru 2019 v sume 37 117 tis. eur.

Na zabezpečenie prevádzky použila v roku 2020 Sociálna poisťovňa 196 805 tis. eur, tzn. o 47 729 tis. eur menej ako mala vytvorené celkové zdroje v správnom fonde (zdroje v bežnom roku a nevyčerpaný zostatok k 31. decembru 2019).

Hospodárenie s finančnými prostriedkami správneho fondu za rok 2020 je uvedené v nasledujúcom prehľade (v tis. eur):

Ukazovateľ	Rozpis rozpočtu na rok 2020	Rozpis rozpočtu na rok 2020 po úpravách	Skutočnosť za rok 2020	% plnenia 3/2
Bežné výdavky, v tom:	105 930	193 687	191 746	99,00
- mzdy	57 657	92 976	92 976	100,00
- poistné a príspevkov do poisťovní	21 922	35 019	35 016	99,99
- tovary a služby	25 853	64 098	62 199	97,04
- bežné transfery	498	1 594	1 555	97,55
Kapitálové výdavky, v tom:	570	5 797	5 046	87,05
- všeobecné investície	320	3 228	3 092	95,79
- výdavky na informačno-komunikačné technológie	1250	2 569	1 954	76,06
Výdavky z transakcií s finančnými aktívami a finančnými pasívami	-	14	13	92,86
Spolu použitie správneho fondu	106 500	199 498	196 805	98,65

Správny fond bol v roku 2020 použitý v celkovej výške 196 805 tis. eur, čo predstavuje čerpanie rozpočtu (199 498 tis. eur) na 98,65 %. Na skutočne použitých prostriedkoch správneho fondu sa bežné výdavky a výdavky z transakcií s finančnými aktívami a finančnými pasívami (191 759 tis. eur) podieľali objemom 97,44 %. V rámci bežných výdavkov sa podieľali mzdy 47,24 %, tovary a služby 31,61 %, poistné a príspevky do poisťovní 17,79 % a bežné transfery 0,79 %. Kapitálové výdavky sa sumou 5 046 tis. eur podieľali na použití

správneho fondu objemom 2,56 %. Výdavky z transakcií s finančnými aktívami a finančnými pasívami sa podieľali na použití správneho fondu objemom 0,01 %.

Výber poistného

7.3.

Pri financovaní sociálneho poistenia je výber poistného a príspevkov na starobné dôchodkové sporenie (ďalej len „poistné“) jednou z rozhodujúcich činností Sociálnej poisťovne. Ukazovateľ úspešnosti výberu poistného vyjadruje platobnú disciplínu právnických osôb a fyzických osôb ako odvádzateľov poistného voči Sociálnej poisťovni. Zároveň vyjadruje aj úroveň komunikácie pobočiek s odvádzateľmi poistného a kvalitu ich práce s pohľadávkami súvisiacimi s nezaplateným poistným. Ukazovateľ úspešnosti výberu poistného Sociálnou poisťovňou bol za obdobie január až december 2020 na úrovni 99,94 %.

Rozhodovacia činnosť pobočiek podľa § 178 ods. 1 písm. a) prvého, ôsmeho a deviateho bodu zákona o sociálnom poistení vo veciach poistného, penále, pokút a vo veci vzniku, resp. zániku sociálneho poistenia je jednou z činností podporujúcich udržanie a posilnenie platobnej disciplíny odvádzateľov poistného.

V roku 2020 pobočky vydali v uvedenej oblasti celkom 224 032 rozhodnutí.

Rozhodnutia boli vydané vo veci	Počet rozhodnutí
Poistného a penále zamestnávateľovi, SZČO (r. 1991 – 2003)	245
Poistného dobrovoľne poistenej fyzickej osobe (NP, DP, PvN) (r. 2004 – 2020)	712
Penále dobrovoľne poistenej fyzickej osobe (NP, DP, PvN) (r. 2004 – 2020)	945
Poistného zamestnávateľovi (r. 2004 - 2020)	54 252
Poistného SZČO (r. 2004 - 2020)	42 358
Penále zamestnávateľovi (r. 2004 - 2020)	40 315
Penále SZČO (r. 2004 - 2020)	66 269
Poistného a príspevkov na poistenie v nezamestnanosti vrátane penále	2
Pokuty zamestnávateľovi a SZČO	4 048
Účasti na NP a DZ, resp. od 1.1.2004 vydané vo veci vzniku, prerušenia a zániku sociálneho poistenia	4 263
Rozhodnutia vydané v zmysle § 217 ods. 1 - (autoremedúra)	856
Iné rozhodnutia (prerušenie konania, zastavenie konania, obnova konania, vrátenie poistného...)	9 767
Spolu	224 032

V súvislosti s koordináciou medzinárodných poistných vzťahov bolo v roku 2020 ústrediu doručených 32 372 žiadostí o určenie uplatniteľnej legislatívy. Pobočkám bolo doručených 75 291 žiadostí o vystavenie prenosných dokumentov A1 z dôvodu vyslania. Spolu bolo v roku 2020 Sociálnej poisťovni doručených 107 663 žiadostí, čo je v porovnaní s rokom 2019 pokles o 25 487 žiadostí (z dôvodu pandémie).

Zamestnanci ústredia v roku 2020 vystavili 31 514 prenosných dokumentov A1 a zamestnanci pobočiek vystavili 74 960 prenosných dokumentov A1 z dôvodu vyslania, tzn.

spolu vystavili 106 474 prenosných dokumentov A1. Žiadosti o určenie uplatniteľnej legislatívy, ktoré neboli vybavené vystavením prenosného dokumentu A1, boli vybavené listom.

Vo veciach poistného, penále a účasti na poistení bolo v roku 2020 doručených druhostupňovému orgánu 1 225 odvolaní a na krajské sudy bolo podaných 151 správnych žalôb. Bolo vydaných 1 284 druhostupňových rozhodnutí. Druhostupňový orgán v rámci odvolacieho konania potvrdil 710 rozhodnutí a 426 rozhodnutí bolo zmenených, zrušených alebo zrušených a vrátených na nové konanie.

Na krajských súdoch bolo v roku 2020 ukončených 244 súdnych sporov a na Najvyššom súde Slovenskej republiky bolo ukončených 91 súdnych sporov. Proti rozsudkom krajských súdov bolo v roku 2020 účastníkmi konania podaných 50 kasačných sťažností a Sociálna poisťovňa podala 82 kasačných sťažností.

Najčastejšími dôvodmi podávaných odvolaní boli nesúhlas s výškou predpísanej sumy poistného, penále a pokút, namietanie statusu SZČO povinnej platiť odvody a finančné, resp. zdravotné ťažkosti a najčastejšími dôvodmi podávaných žalôb sú namietanie statusu SZČO, výpočet predpísanej sumy poistného, penále, premlčanie, namietanie, že Sociálna poisťovňa nebola oprávnená rozhodovať o uplatniteľnej legislatíve.

Správa a vymáhanie pohľadávok

7.4.

Pohľadávky Sociálnej poisťovne podľa § 148 zákona o sociálnom poistení (ďalej len „pohľadávky“) evidované k 31. decembru 2020 dosiahli výšku 835 885,0 tis. eur a oproti stavu k 31. decembru 2019 sa zvýšili o 6 373,3 tis. eur. Z celkového stavu pohľadávok predstavujú pohľadávky na poistnom na základe rozhodnutia o predpísaní poistného 454 609,6 tis. eur (54,4 %) a pohľadávky na penále 162 448,2 tis. eur (19,4 %), ostatné pohľadávky 29 612,6 tis. eur (3,5%) a nepredpísané pohľadávky 189 214,6 tis. eur (22,6 %). Pohľadávky poisťovne na poistnom a príspevkoch na SDS podľa druhov pohľadávok sú uvedené v prílohe č. 6.

Vývoj pohľadávok poisťovne ovplyvnil aj tvorbu opravných položiek k pohľadávkam, ktoré k 31. decembru 2020 predstavovali sumu 398 068,0 tis. eur a oproti stavu k 1. januáru 2020 sa znížili o 19 239,7 tis. eur (príloha č. 7).

Z celkovej výšky pohľadávok bolo k 31. decembru 2020 uplatnených niektorým v súlade so zákonom využívaných spôsobov vymáhania 38,8 %, čo predstavovalo celkovú uplatnenú sumu 324 537,0 tis. eur. Najväčší objem pohľadávok bol k 31. decembru 2020 uplatnený v správnom výkone 218 757,1 tis. eur, čo predstavovalo 26,2 % z celkových pohľadávok.

V konaní o povolenie splátok dlžných súm bolo vydaných 2 936 rozhodnutí v objeme 11 338,7 tis. eur, z ktorých v priebehu roka 2020 bolo uhradených 2 551,1 tis. eur.

Sociálna poisťovňa v roku 2020 prijala úhrady na predpísané a vymáhané pohľadávky vo výške 281 155 tis. eur. Nevymáhané predpísané pohľadávky voči sledovaným zdravotníckym zariadeniam v pôsobnosti Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky a transformovaným zdravotníckym zariadeniam eviduje Sociálna poisťovňa v objeme 155 808,5 tis. eur (18,6 %). Štruktúra pohľadávok podľa najvýznamnejších spôsobov vymáhania v tis. eur je uvedená v nasledovnom prehľade:

Pohľadávky spolu k 31.12.2020	835 885,0	podiel
Správny výkon	218 757,1	26,2 %
Konkurzy	43 557,1	5,2 %
Vyrovnanie reštrukturalizácia	2 748,6	0,3 %
Likvidácia	2 868,2	0,3 %
Dedičské konanie	3 639,0	0,4 %
Exekúcie	44 923,6	5,4 %
Povolené splátky dlžných súm	6 419,5	0,8 %
Iné spôsoby vymáhania	1 624,0	0,2 %
Okrem vymáhaných pohľadávok eviduje Sociálna poisťovňa		
V celkových pohľadávkach:		
Pohľadávky pred začatím vymáhania:	196 065,9	23,5 %
z toho pohľadávky voči zdravotníckym zariadeniam - nevymáhané (poistné + penále)	155 808,5	18,6 %
Pohľadávky po ukončení vymáhania	126 067,5	15,1 %
pohľadávky na poistnom na základe výkazu, prihlášky evidované v účtovníctve	189 214,6	22,6 %
z toho pohľadávky na poistnom v nezamestnanosti evidovaných voči krajinám EÚ	49 027,7	5,9 %
- pohľadávky na poistnom – štát (§ 128)	699,0	0,1 %

Stav pohľadávok poisťovne podľa spôsobov vymáhania je uvedený v prílohe č. 8.

V roku 2020 Sociálna poisťovňa odpísala z účtovnej a operatívnej evidencie pohľadávky v celkovej výške 50 430,5 tis. eur podľa § 150 a 151 zákona o sociálnom poistení.

V roku 2020 Sociálna poisťovňa, pobočka Bratislava zaevidovala dodatočne vyňaté postúpené pohľadávky do Slovenskej konsolidačnej, a. s. na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok č. BA-89087/2012 zo dňa 18. septembra 2012 za rok 2012 vo výške 129 270,57eur.

V roku 2020 boli na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok č. 83807-1/2019- BA zo dňa 23. decembra 2019 medzi Sociálnou poisťovňou a spoločnosťou DEBITUM, a. s. a Dodatku č. 1 zo dňa 25. februára 2020 postúpené pohľadávky Sociálnej poisťovne na poistnom vzniknutom do 1. októbra 2018 voči nemocniciam vo výške 123 177 646,72 eur. Na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok č. 35184-1/2020-BA medzi Sociálnou poisťovňou a spoločnosťou DEBITUM, a. s. zo dňa 25. februára 2020 boli postúpené pohľadávky Sociálnej poisťovne na penále vzniknutom do 1. októbra 2018 voči nemocniciam vo výške 45 794 470,91 eur.

8. Prevádzkovo-technická činnosť

Investičný rozvoj a prevádzka

8.1.

Sociálna poisťovňa sa v oblasti investičného rozvoja a prevádzky v roku 2020 zamerala na vytváranie materiálo-technických a prevádzkových podmienok pre výkon zákonom stanovenej činnosti.

V oblasti stavebných a strojných investícií čerpala finančné prostriedky vo výške 3 150 896 eur (čo je plnenie na 93,28 %). Finančné prostriedky Sociálna poisťovňa

vynaložila na zlepšenie existujúceho stavebno-technického stavu budov vo vlastníctve Sociálnej poisťovne, zvýšenie ich úžitkových vlastností, dosahovanie úspor v ich prevádzke a spotrebe energií, ako aj na zlepšovanie prístupu klientov k službám Sociálnej poisťovne a pracovných podmienok zamestnancov.

Bezpečnosť

8.2.

Sociálna poisťovňa bezpečnostné opatrenia v roku 2020 zabezpečovala v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi a vnútornými predpismi v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, ochrany pred požiarimi, ochrany životného prostredia, fyzickej bezpečnosti, krízového riadenia, civilnej ochrany a hospodárskej mobilizácie, informačnej bezpečnosti a ochrany osobných údajov. V spolupráci s Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky aj na úseku krízového manažmentu.

V oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci Sociálna poisťovňa v roku 2020 venovala zvýšenú pozornosť pracovnému prostrediu a pracovným podmienkam v súlade so všeobecne záväznými a vnútornými predpismi. V priebehu hodnoteného obdobia nebol zaznamenaný, ani nahlásený výskyt vzniku choroby z povolania, havária, alebo porucha technických zariadení väčšieho rozsahu.

Pri výkone protipožiarnych kontrol neboli zistené nedostatky, ktoré by boli príčinou na vznik požiaru. V roku 2020 nebol evidovaný v objektoch Sociálnej poisťovne žiadny požiar.

V oblasti ochrany životného prostredia v podmienkach Sociálnej poisťovne bola v roku 2020 venovaná metodická a podporná činnosť pobočkám na úseku odpadového hospodárstva, spolupráci pri kontrolách a miestnych ohliadkach štátnymi orgánmi odpadového hospodárstva, spracovanie podkladov/dokumentácie pred a po odbere odpadov a spracovanie príslušnej evidencie a hlásení o odpadoch.

Fyzickú bezpečnosť Sociálna poisťovňa v roku 2020 dosahovala kombináciou organizačných a režimových opatrení, technickou ochranou a fyzickou ochranou. Objekty v správe Sociálnej poisťovne zabezpečila kombináciou technických prostriedkov a vlastnej ochrany.

V oblasti krízového riadenia, civilnej ochrany a hospodárskej mobilizácie Sociálna poisťovňa v roku 2020 v spolupráci s odborom krízového manažmentu a bezpečnosti Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky prioritne zabezpečovala a realizovala úlohy na úseku krízového manažmentu.

V oblasti informačnej bezpečnosti, ochrany osobných údajov boli Sociálnou poisťovňou v roku 2020 zabezpečené potrebné administratívne a operatívne výkony potrebné pre prevádzku informačných systémov a ochranu osobných údajov. V priebehu hodnoteného obdobia nebol zaznamenaný, ani nahlásený bezpečnostný incident s dopadom na bezpečnosť a fungovanie Sociálnej poisťovne.

Verejné obstarávanie

8.3.

Sociálna poisťovňa v roku 2020 uzatvorila zmluvy a rámcové dohody z piatich nadlimitných zákaziek na poskytovanie tovarov a služieb v celkovej predpokladanej hodnote 2 749 017,58 eur bez DPH.

Konečná hodnota zmlúv bola 2 457 377,44 eur bez DPH. Celková dosiahnutá úspora oproti predpokladaným hodnotám zákaziek predstavuje sumu 291 640,04 eur bez DPH.

V roku 2020 Sociálna poisťovňa vyhlásila 6 podlimitných zákaziek na dodanie tovaru a služieb v celkovej predpokladanej hodnote 1 350 765,00 eur bez DPH. Z uvedeného počtu boli tri verejné obstarávania v celkovej predpokladanej hodnote 666 691,00 eur bez DPH zrušené. Dve verejné obstarávania v celkovej predpokladanej hodnote 464 074,00 eur bez DPH boli presunuté do plánu obstarávania na rok 2021.

Dokončené a zazmluvnené bolo jedno verejné obstarávanie v celkovej hodnote 217 952,73 eur bez DPH, kde bola dosiahnutá úspora oproti predpokladanej hodnote zákazky vo výške 2 047,27 eur bez DPH.

Prostredníctvom elektronického kontraktačného systému Sociálna poisťovňa realizovala celkom 28 verejných obstarávaní tovarov a služieb v celkovej predpokladanej hodnote 2 540 491,20 eur bez DPH.

Celková dosiahnutá úspora oproti predpokladaným hodnotám zákazky predstavovala 345 113,79 eur bez DPH.

Sociálna poisťovňa v roku 2020 obstarala dve zákazky na dodávku plynu a elektrickej energie v celkovej predpokladanej hodnote 469 514,39 eur bez DPH prostredníctvom centrálnej obstarávacej organizácie.

Celková dosiahnutá úspora verejného obstarávateľa Sociálna poisťovňa za rok 2020 predstavuje 638 801,10 eur bez DPH.

9. Informačný systém

Technické náležitosti

9.1.

S cieľom zlepšenia poskytovaných služieb a ich dostupnosti klientom Sociálna poisťovňa v roku 2020 pokračovala v obnove a zvýšení spoľahlivosti telekomunikačných systémov, z dôvodu pandemickej situácie v zabezpečení HW prostriedkov pre výkon práce formou Home Office, zabezpečila tiež postupné plošné zvýšenie rýchlosti pripojenia v pobočkových lokalitách. Sociálna poisťovňa zvýšila výpočtový výkon prevádzkovaných serverov pre zabezpečenie migrácie aplikačného programového vybavenia do prostredia „OpenSource“ a do prostredia virtuálnej farmy serverov pridala i nové rozširujúce servery na zvýšenie jej kapacity.

Zmeny programového vybavenia

9.2.

a) Na podporu výkonu dôchodkového poistenia boli v roku 2020 Sociálnou poisťovňou pripravené nové alebo upravené existujúce aplikačné programové vybavenia:

- v rámci informačného systému dôchodkového poistenia (IS DP):
 - zapracovanie zmien zákona o sociálnom poistení týkajúcich sa dôchodkového veku platného v roku 2020,
 - zapracovanie zníženia sumy dôchodku za obdobie účasti na starobnom dôchodkovom sporení,
 - zapracovanie dôchodkovej hodnoty na rok 2020,
 - zapracovanie všeobecného vymeriavacieho základu za rok 2019,

- zapracovanie zmien podľa § 66a a § 73a zákona o sociálnom poistení v znení zákona č. 105/2019 Z. z. týkajúcej sa zohľadnenia doby poistenia a zárobkov získaných v Českej republike,
- zapracovanie zmien v súvislosti s § 293ek zákona o sociálnom poistení v znení zákona č. 321/2019 Z. z. (dodatočné zohľadnenie výchovy dieťaťa poistenkyni, ktorej bol priznaný predčasný starobný dôchodok) a v súvislosti s § 293en zákona o sociálnom poistení v znení zákona č. 466/2019 Z. z. (nové určenie sumy dôchodku od 1. januára 2020 poistencom, ktorí sú alebo boli sporitelia podľa zákona o starobnom dôchodkovom sporení),
- zapracovanie zmien v súvislosti s aplikáciou § 293ex ods. 5 zákona o sociálnom poistení v znení zákona č. 95/2020 Z. z. (vylúčená povinnosť platiť poistné),
- zapracovanie zvýšenia starobného dôchodku od 1. januára 2020 za obdobie dôchodkového poistenia získané po splnení podmienok nároku na starobný dôchodok,
- úprava sumy životného minima od 1. júla 2020 v súlade s opatrením Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky,
- prepočet zrážok z dôchodkových dávok z dôvodu zmeny životného minima od 1. júla 2020 v súlade s opatrením Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky,
- optimalizácia programového vybavenia na posúdenie nároku na zvýšenie dôchodku na sumu minimálneho dôchodku,
- určenie a zabezpečenie výplaty 13. dôchodku,
- individuálna valorizácia dôchodkov,
- hromadná valorizácia dôchodkov, zvýšenie príplatku k dôchodku politickým väzňom a vytvorenie elektronických likvidačných listov všetkým poberateľom dôchodku od 1. januára 2021, vrátane zohľadnenia novej sumy exekučnej zrážky, vyhotovenia rozhodnutí, určenia sumy doplatku na dôchodku a poukázania doplatku;
 - **v rámci administratívneho informačného systému dôchodkového poistenia (AIS DP):**
 - v APV eELDP:
 - doplnenie funkcionality na automatické napĺňanie záznamov na konverziu z údajov systému OAS,
 - úprava funkcionality konverzie,
 - vyhotovovanie evidenčných listov DP za poistencov, ktorí dodatočne zaplatili poistné na DP podľa § 142 ods. 3 zákona o sociálnom poistení,
 - vyhotovovanie elektronických evidenčných listov dôchodkového poistenia zamestnancov, ak zamestnávateľ zanikol alebo je nekontaktný a nie je možné zabezpečiť ním vyplnené eELDP;
 - v APV EZ:
 - doplnenie funkcionality pre eSchránky;
 - v APV ŽoD
 - úprava kalkulačky na určovanie dôchodkového veku,
 - poskytnutie informácie o určení dôchodkového veku žiadateľa o dôchodok – prepojenie s EKP,
 - úprava funkcionality kalkulačky na určenie dôchodkového veku;
 - v APV OAS
 - evidovanie dokladov k určeniu dôchodkového veku poistenca;

- v APV eLL

- vyhotovovanie potvrdení o dôchodkových dávkach/o poskytovaní údajov o dôchodkových dávkach evidovanie dokladov k určeniu dôchodkového veku poistenca.
- doplnenie všeobecných funkcií spoločných pre všetky typy hromadných spracovaní a špecifických funkcií kontroly údajov pre typ hromadného spracovania – prepočet zrážok z dôvodu zmeny sumy životného minima od 1. júla a hromadné spracovanie z dôvodu zmeny výplaty pri ukončovaní zrážok;

Aplikácie AIS DP sa ku koncu roku 2020 premigrovali do prostredia OpenSource až na APV NUS, ktorej migrácia sa ukončuje k marcu 2021;

b) V oblasti starobného dôchodkového sporenia boli realizované nasledovné zmeny programového vybavenia:

- úprava podkladov (saldokonto) pre generovanie príspevkov, generovania príspevkov z GF v súvislosti s odkladom splatnosti poistného (do 30. júna 2021) resp. s odpustením platby (za obdobie apríla 2020),
- úprava sa týkala zamestnávateľov a SZČO, ktorí si podali čestné vyhlásenie o preukázaní poklesu čistého obratu alebo poklesu príjmov z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti (v súvislosti s pandémiou),
- evidencia nového poistenca štátu – fyzická osoba, ktorá má priznaný kompenzačný príspevok,
- úprava sadzby povinných príspevkov na SDS,
- evidencia nových typov vylúčení v súvislosti s pandémiou (pandemické ošetrovné, pandemické nemocenské, pandemická PN),
- naplnenie a aktualizácia identifikačného čísla právneho vzťahu (IČPV), ktoré sú zamestnávatelia od 1. januára 2021 povinní uvádzať na RLFO, MV a VP a slúži pre potrebu kontroly na register,
- naplnenie a aktualizácia identifikátora fyzickej osoby (IFO);

c) V oblasti podporných častí informačných systémov boli práce v roku 2020 zamerané na:

- nasadenie nového informačného systému Centrálna evidencia sťažností, ktorý sa zaoberá evidovaním, prešetrovaním a vybavovaním sťažností fyzických osôb alebo právnických osôb, ktoré boli doručené do Sociálnej poisťovne,
- v Centrálnom informačnom ponukovom systéme (CIPS) boli implementované zmeny týkajúce sa nasadenia ukončenia vyhotovovania ponúk na doživotný a dočasný dôchodok z II. piliera od 1. januára 2020, životnou poisťovňou Union; súčasne boli implementované opatrenia pre plnenie záväzkov k už uzatvoreným zmluvám klientov so životnou poisťovňou do 31. decembra 2019. Bola zrealizovaná migrácia CIPS na OpenSource a nasadenie zmien procesov spracovania žiadostí o dôchodok;

d) V oblasti informačného systému jednotného výberu poistného (IS JVP) sa do produkcie nasadzovali nasledovne aplikácie a úpravy:

- zmeny automatu SZČO,
- migrácie všetkých aplikácií a webových služieb JVP prevádzkovaných v súčasnosti na platforme Oracle ExaLogic na platformu OpenSource,
- odklad splatnosti poistného – úprava vzorov rozhodnutí,
- identifikačné číslo poistného vzťahu,
- zrušenie oznamovacej povinnosti zamestnávateľa,
- automatické odhlásenie zamestnávateľa + posielanie oznámení eGov,
- zmena pre systémové rozhodnutia na pokuty,

- export údajov do XLS formátu,
- formulár MS - úprava výstupu z IS JVP,
- zavedenie evidencie pandemickej OČR a PN;

e) V oblasti informačného systému elektronického komunikačného prostredia (IS EKP) sa do produkcie nasadzovali nasledovne aplikácie a úpravy:

- zavedenie osobitného fondu „obecná polícia“,
- migrácia aplikácie na komunikáciu s DSS do prostredia Opensource,
- technologicky upgrade systému prihlasovania sa do elektronických služieb Sociálnej poisťovne s ohľadom na zvyšovanie informačnej bezpečnosti,
- úprava aplikácie Bezpečná komunikácia,
- podpora pre používanie IČPV,
- úprava aplikácie Predbežná registrácia,
- úpravy procesov v CIPS,
- sprístupňovanie informácií o vylúčeníach zamestnávateľom;

f) V oblasti informačného systému nemocenského poistenia a lekárskej posudkovej činnosti (IS NP a LPČ)

- väčšina požiadaviek implementovaných v roku 2020 vyplynula z potreby zapracovania legislatívnych zmien počas trvania mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu; v záujme obmedzenia osobného kontaktu klienta s lekárom a zamestnancom pobočky bol zavedený zjednodušený spôsob podania žiadostí o pandemické ošetrovné a pandemické nemocenské,
- implementovanie funkcionalít pre pandemické dávky pri zachovaní doterajších funkcionalít na výpočet ostatných nemocenských dávok, ktoré nie sú uplatnené v súvislosti s pandemickou situáciou,
- zavedenie elektronických formulárov na účely podania žiadosti o pandemické ošetrovné, čestného vyhlásenia k tejto žiadosti a žiadosti o pandemické nemocenské ako pre klienta s elektronickou schránkou a s aktivovaným elektronickým občianskym preukazom, tak aj pre klienta bez elektronickej schránky a bez aktivovaného elektronického občianskeho preukazu,
- nutnosť posudzovať dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav nezaopatreného dieťaťa na účely nemocenského poistenia (Ošetrovné) - úprava IS NP a LPČ aj vo vetve LPČ,
- úprava rozhrania JS3 z IS NP a LPČ do IS JVP na účely sprístupňovania vylúčení zamestnávateľom,
- príprava služby WS MAT pre vzájomné poskytovanie údajov o materskom pre úrady práce, sociálnych vecí a rodiny; služba zabezpečuje on-line automatizované overovanie nároku na rodičovský príspevok pri podaní žiadosti o materské,
- mobilné riešenie pre kontrolu dodržiavania liečebného režimu (KDLR), mobilnú aplikáciu a implementáciu podpory mobilnej aplikácie v IS NP LPČ,
- zabezpečenie importu výsledkov kontroly z webovej časti mobilnej aplikácie KDLR do zdrojového informačného systému IS NP a LPČ a spracovanie výsledkov kontrol v zdrojovom systéme;

g) V oblasti informačného systému poistenia v nezamestnanosti a garančného poistenia (IS PvNGP)

- implementácia úprav súvisiacich so získaním vzťahových osôb v zmysle aplikácie a dodržiavania zákona o e_Governmente (získanie údajov o rodinných vzťahoch v súvislosti so spracovaním vyživovaných osôb pri výkone zrážok z dávok),

- implementácia úprav súvisiacich s legislatívnou zmenou vyplývajúcou zo zákona č. 225/2019 Z. z., od 1. júla 2020 možnosť podania žiadosti o dávku v nezamestnanosti na úradoch práce, sociálnych vecí a rodiny pri evidencii uchádzačov o zamestnanie,
- implementácia úprav IS PvNGP v súvislosti s predĺžením podporného obdobia v nezamestnanosti počas trvania mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu vyhláseného v súvislosti s ochorením COVID-19 v súlade so zákonom č. 66/2020 Z. z.,
- implementácia úprav IS PvNGP v súvislosti s druhým predĺžením podporného obdobia v nezamestnanosti v súlade s nariadením vlády Slovenskej republiky č. 101/2020 Z. z.,
- implementácia úprav v súvislosti s tretím predĺžením podporného obdobia v nezamestnanosti podľa nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 137/2020 Z. z.,
- zapracovanie legislatívnej zmeny vyplývajúcej z nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 186/2020 Z. z., týkajúce sa štvrtého predĺženia podporného obdobia v nezamestnanosti;

h) V informačnom systéme úrazového poistenia (IS UP) boli realizované nasledovné zmeny:

- rozšírenie funkcionality za účelom zosúladenia IS UPs platným legislatívnym stavom,
- aktualizácia starých a implementácia nových vzorov rozhodnutí o úrazovej dávke,
- vzhľadom na schválenú legislatívnu zmenu dňa 3. novembra 2020, úprava IS DAUP vo veci odškodňovania zamestnancov, ktorí boli dočasne práceneschopní z dôvodu potvrdenej diagnózy COVID-19,
- pri registrácii novej poistnej udalosti (PU) po zvolení Druh PU „choroba z povolania“ pribudla na registračnom formulári možnosť vyznačenia príznaku „COVID-19“,
- poskytnutie údajov o poberateľoch rent pre účely dôchodkového poistenia,
- úprava a rozšírenie funkcionality IS DAUP o požiadavky, ktoré vyplynuli z aplikačnej praxe, napr. implementácia funkcionality spojenej s výplatou plnenia na základe dohody o zvýšení úrazovej dávky (sťaženie spoločenského uplatnenia),
- pravidelná valorizácia rent;

i) V Automatizovanom systéme správy registratúry (ASSR) boli prevedené uvedené zmeny:

- úprava systému ASSR a jeho integračných modulov (ASSR, IS JVP, IS SV, IS DP),
- prechod na OpenSource,
- príprava a spracovanie pandemických formulárov pre ošetrovné,
- príprava a spracovanie pandemických formulárov ePN,
- prepojenie pandemických formulárov ePN s SMS bránou Sociálnej poisťovne;

j) V informačnom systéme finančného riadenia (ISFR) boli prevedené nasledovné zmeny:

- nová štruktúra účtovných výkazov a rozšírenie o osobitný fond,
- úprava vzorových tabuliek a rozšírenie o osobitný fond,
- automatizované vykazovanie účtovných prípadov osobitného fondu v účtovníctve.

Elektronická výmena dát o sociálnom zabezpečení (EESSI)

9.3.

V IT systéme pre elektronickú výmenu dát o sociálnom zabezpečení Sociálna poisťovňa plní ako jediný subjekt v Slovenskej republike úlohu prístupového bodu pre inštitúcie Slovenskej republiky, ktoré sú zúčastnené na elektronickej výmene údajov o sociálnom zabezpečení v rámci členských štátov Európskeho hospodárskeho priestoru a Švajčiarskej konfederácie.

Od januára 2020 prebiehali školenia školiťov a administrátorov EESSI na systém RINA a na aplikačné programové vybavenie Národná aplikácia Sociálnej poisťovne (NA SP). V rámci optimalizácie IT systému EESSI sa realizovali práce na analýze výkonnostných problémov aplikácie RINA.

Na základe nóty Správnej komisie pre koordináciu systémov sociálneho zabezpečenia č. 340/17REV Európska komisia raz ročne vydáva novú edíciu (release) komponentov EESSI. Na základe tejto nóty boli do NA SP implementované zmeny obsiahnuté v EESSI edícii 2019, ktoré sa architektonicky a vecne prekrývali s rozsahom implementácie NA SP.

Predmetom implementácie boli v rámci rozvoja NA SP zmeny komponentu RINA, vrátane spoločného dátového modelu, ktoré sa týkajú SED-ov a vecných prípadov použitia v oblastiach dôchodkov, uplatniteľných právnych predpisov, lekárskej posudkovej činnosti, horizontálnych procesov a administratívnych procesov. Implementácia EESSI edície 2019 bola nasadená do testovacieho prostredia IS SP dňa 10. júna 2020.

V apríli 2020 za v rámci rozvoja NA SP začalo s realizovaním zmeny na účely implementácie procesov nezamestnanosti a integrácie s IS PvNGP.

V rámci rozvoja NA SP boli 19. júna 2020 začaté práce na účely rozvoja v sektore dôchodkov a uplatniteľných právnych predpisov. Požiadavky na rozvoj predstavujú vylepšenie funkcionality NA SP pri elektronickej výmene informácií medzi inštitúciami sociálneho zabezpečenia členských štátov Európskeho hospodárskeho priestoru a Švajčiarskej konfederácie. V priebehu roku 2020 Sociálna poisťovňa optimalizovala komponenty systému RINA, ktorý je nosnou časťou NA SP a systému EESSI v Sociálnej poisťovni.

Záver

Výročná správa o činnosti Sociálnej poisťovne za rok 2020 informuje o činnosti jej orgánov a organizačných zložiek podľa zákona o sociálnom poistení a ďalších všeobecne záväzných právnych predpisov pri výkone dôchodkového poistenia, nemocenského poistenia, úrazového poistenia, garančného poistenia, poistenia v nezamestnanosti, starobného dôchodkového sporenia, lekárskej posudkovej činnosti, právnej služby a legislatívy, ekonomiky a správy fondov Sociálnej poisťovne, kontrolnej činnosti, prevádzkovo-technickej činnosti a správy informačných systémov.

Sociálna poisťovňa k 31. decembru 2020 vyplácala 1 749 678 dôchodkov, z toho 1 718 536 na územie Slovenskej republiky. Z počtu vyplácaných dôchodkov na územie Slovenskej republiky bolo vyplatených 1 093 195 starobných dôchodkov, 12 203 predčasných starobných dôchodkov, 251 471 invalidných dôchodkov, 340 595 vdovských a vdoveckých dôchodkov, 19 666 sirotských dôchodkov, 1 206 sociálnych dôchodkov, 199 dôchodkov manželky a 1 úrazový dôchodok. Počet žiadostí o dôchodok zo starobného dôchodkového sporenia bol minulý rok 3 959, pričom 3 445 z nich bolo spísaných v Sociálnej poisťovni a 514 v DSS.

V roku 2020 Sociálna poisťovňa vyplatila 2 825 169 nemocenských dávok, 123 261 úrazových dávok, 751 512 dávok v nezamestnanosti a 1 632 dávok garančného poistenia.

V rámci kontroly posudzovania spôsobilosti na prácu posudkoví lekári Sociálnej poisťovne vykonali kontrolu u 322 038 dočasne práceneschopných osôb, na účely dôchodkového poistenia posúdili 82 463 prípadov a na účely úrazového poistenia 4 158 prípadov.

Zdroje Sociálnej poisťovne k 31. decembru 2020, vrátane prevodu prostriedkov z minulého roka, predstavovali 10 060,8 mil. eur. Výdavky Sociálnej poisťovne v roku 2020 dosiahli

výšku 9 404,1 mil. eur, čo je 107,96 %-né plnenie schváleného rozpočtu na rok 2020. Hospodárenie Sociálnej poisťovne k 31. decembru 2020 skončilo bilančným rozdielom 656,7 mil. eur, čo je o 206,1 mil. eur menej, ako sa predpokladalo v schválenom rozpočte na rok 2020. Ukazovateľ úspešnosti výberu poistného Sociálnou poisťovňou bol za obdobie január až december 2020 na úrovni 99,94 %. Pohľadávky evidované k 31. decembru 2020 dosiahli výšku 835 885 tis. eur a oproti stavu k 31. decembru 2019 sa zvýšili o 6 373,3 tis. eur. V roku 2020 bolo Sociálnou poisťovňou vykonaných u zamestnávateľov 7 746 vonkajších kontrol. Správnosť odvodu poistného a plnenie oznamovacích povinností bola skontrolovaná za 142 814 zamestnancov. Počas výkonu vonkajších kontrol zamestnávatelia uhradili poistné v sume 2 689 697,38 eur, ktoré sa vzťahovalo ku kontrolovanému obdobiu. Po ukončení vonkajších kontrol bolo zamestnávateľom na základe výsledkov kontrol rozhodnutím predpísané dlžné poistné v celkovej sume 904 309,77 eur. Činnosť Sociálnej poisťovne v roku 2020 bola výrazne ovplyvnená pandemickou situáciou a s ňou spojenou častou zmenou legislatívy, pri ktorej sa osobitne prejavil problém pomerne vysokého podielu manuálnych úkonov a nevyhnutná potreba inovácie informačných systémov. Sociálna poisťovňa aj napriek novelizáciám zákona o sociálnom poistení s krátkou legisvakačnou lehotou, výraznému nárastu agendy najmä v oblasti nemocenských dávok za súčasného častého výpadku jej zamestnancov z dôvodu pandemickej situácie svoje úlohy v oblasti sociálneho poistenia zvládala a v roku 2020 zákonom zverené úlohy splnila. Podrobnejšie údaje o výkone jednotlivých činností Sociálnej poisťovne v roku 2020 boli priebežne prerokúvané na zasadnutiach dozornej rady a zverejnené na webovom sídle Sociálnej poisťovne.